

วิพากษ์

วิถีการผลิตแบบเอเชีย*

เปอร์รี แอนเดอร์สัน เขียน
จามะรี พิทักษ์วงศ์ แปล

(I)

ได้เห็นแล้วว่า มาร์กซ์ปฏิเสธข้อเสนอ (qualification) ว่าอินเดียในสมัย Mughal และ สังคมออตโตมานของเทอวกี เป็นโครงสร้างสังคม (social formation) แบบศักดินา : อย่างไรก็ตาม การจำกัด (delimitation) ในแง่ฉบับนี้, โดยการเก็บแนวความคิดเรื่องศักดินาขึ้นมาไว้สำหรับเฉพาะยุโรปกับญี่ปุ่น ทำให้เกิดคำถามว่า มาร์กซ์จัดลำดับชั้นในแง่บวกแบบใดแก่ระบบ เศรษฐกิจสังคมเหล่านั้นที่เป็นตัวอย่างที่เด่นชัด คำตอบซึ่งเป็นที่ยอมรับเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ ทศวรรษที่หกสิบ คือ มาร์กซ์เชื่อมั่นว่ามีรูปแบบ เฉพาะ ซึ่งเขาเรียกว่า "วิถีการผลิตแบบเอเชีย" แนวความคิดนี้ได้กลายมาเป็นจุดสนใจของการ อภิปรายในระดับนานาชาติระหว่างพวกมาร์กซิสต์ เมื่อไม่นานมานี้ และเพื่อความกระจ่างในการสรุป การศึกษานี้ คงเป็นประโยชน์ที่จะย้อนกลับไปดู ภูมิหลังทางวิชาการ ซึ่งเป็นภูมิหลังของการเขียน ของเขา การแสดงความใกล้เคียงกัน (juxtaposition) และความแตกต่างกันทางทฤษฎีเรื่องโครงสร้างของรัฐในยุโรปและเอเชีย ดังที่เราได้ทราบ แล้วเกิดขึ้นตั้งแต่ มาคีเวลลี (Machiavelli) และ โบแค็ง (Bodin) เป็นต้นมา : เนื่องจากถูกกระตุ้นจากการที่อยู่ใกล้กับมหาอำนาจเทอวกี มันจึง เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการเกิดขึ้นของทฤษฎีการเมือง ในสมัยเรอเนสซองส์ และหลังจากนั้นได้พัฒนาไป พร้อม ๆ กับการพัฒนาของมันแต่ละชั้น ๆ ไปจนถึงสมัย Enlightenment

เราได้ทิ้งข้อสังเกตกันไปแล้ว ถึงความ กิซ้อนสำคัญและต่อเนื่องกันของมาคิเวลลี, โบแค็ง,

*จาก Perry Anderson, Lineages of the Absolutist state, ภาคผนวก ที่ 2, หน้า 462-495, สำนักพิมพ์ Verso 1980 (พิมพ์ครั้งแรก 1974)

เบคอน แชรริงตัน, เบอเนียร์, และมกงเตสกีเออเกี่ยวกับจักรวรรดิออตโตมาน ซึ่งใกล้ชิดและเป็นศัตรูกับยุโรปมาแต่ศตวรรษที่ 15¹ อย่างไรก็ตามเมื่อถึงศตวรรษที่ 18 การใช้ความคิดในการอธิบายภูมิศาสตร์ที่เกิดขึ้นก่อนแรกจากการติดต่อกับเทอริก็ ได้ขยายอย่างมั่นคงไปทางตะวันออกมากขึ้น เป็นผลจากการขยายตัวและสำรวจหาอาณานิคม ไปยังเปอร์เซีย, อินเดีย และจีนในที่สุด การขยายตัวทางภูมิศาสตร์นี้ได้นำให้เกิดแนวความคิดที่เป็นการนำความคิดเกี่ยวกับลักษณะอันซับซ้อนซึ่งในตอนแรกจำกัดอยู่แค่เมือง Porte ไปใช้อธิบายทั่วไป แนวความคิดเรื่อง การปกครองแบบลัทธิธิราชิยศาสตร์ทางการเมือง (political despotism) จึงได้เกิดขึ้น—คำศัพท์ ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนในกระบวนคำศัพท์ของมนุษย์ยุโรปเกี่ยวกับเทอริก็ ถึงแม้ว่าเนื้อหาในทำนองนี้จะได้มีมานานแล้ว คำกล่าวถึงตุลค่าน ฮอสมันลีของมาซิโดเนีย, โปแลนด์, หรือแชรริงตัน เรียกว่า 'Grand Seignior' เป็นการวาดภาพอันเคอะเขินของคำศัพท์ตามแนวคิดคานานีย่มยุโรปให้แก่รัฐเทอริก็ ซึ่งประกาศอย่างชัดแจ้งแล้วว่าแตกต่างไปจากระบบการเมืองใดๆ ในยุโรป ฮ็อบส์เป็นนักเขียนสำคัญคนแรกที่พูดถึงอำนาจเผด็จการในศตวรรษที่ 17—ยกย่องมัน อย่างชัดแจ้งกันเองว่าเป็นรูปแบบการปกครองธรรมดาที่เหมาะสม การให้ความหมายเช่นนี้มีลักษณะที่โลกเดียว ในทางตรงกันข้าม เมื่อศตวรรษที่ 17 ได้ผ่านพ้นไป อำนาจธิราชิยศาสตร์โดยทั่วไป ถูกกล่าวหาว่าเท่าๆ กับทรราชย์

(tyranny) มากขึ้นเรื่อยๆ ขณะที่ในฝรั่งเศส 'ทรราชย์แบบเทอริก็' มักจะถูกหาว่าเป็นลักษณะของรัชสมัยบูร์บองบ่อๆ ในวรรณกรรมโจมตีจากศัตรูนับจาก Frone เป็นต้นมา เบย์ล (Bayle) ดูเหมือนจะเป็นนักปรัชญาคนแรกที่จะใช้แนวความคิดโดยทั่วไปของลัทธิธิราชิยศาสตร์ในความหมายเช่นนั้น ในปี 1704² ถึงแม้ตัวเขาเองจะตั้งข้อสงสัยในคำนี้เขาก็ยอมรับเป็นนัยๆ ว่า ความคิดนี้กลายเป็นความคิดที่ยอมรับกันกว้างขวางแล้ว

ยิ่งไปกว่านั้น คำเนื่ออย่างแน่ชัดของแนวความคิดของ การปกครองแบบลัทธิธิราชิยศาสตร์ (despotism) เกิดขึ้นพร้อมกับการแผนวมันเข้ากับ "ตะวันออก" (Orient) มาตั้งแต่เริ่มต้น ในข้อความในคัมภีร์กลางของยุคกลางลัทธิไบรอน ซึ่งจะสามารถพบคำศัพท์กรีกดั้งเดิม (อันเป็นคำที่ไม่ค่อยพบบ่อยนัก) มีประโยชน์อันมีชื่อเสียงของฮิวริสโตเติล : 'พวกคนป่า' (barbarians) เป็นคนสันถิกลี เหมือนทาสยอมจำนน (servile) โดยธรรมชาติมากกว่าพวกกรีก และพวกเอเชียนยอมจำนนมากกว่าพวกยุโรป ดังนั้นพวกเขาจึงยอมทนต่อการปกครองแบบเผด็จการ โดยไม่คัดค้านระบบกษัตริย์เช่นนั้นที่เปรียบเช่นกับทรราชย์ แต่ระบบนี้ก็คงทน เพราะสืบทอดกันทางสายเลือด

2. R. Koebner, 'Despot and Despotism: Vicissitudes of a Political term', The Journal of The Warburg and Courtauld Institutes, XIV, 1951 หน้า 300 บทความนี้ ได้วิเคราะห์ที่ด่อนประวัติศาสตร์ของคำนี้ในยุคกลาง ก่อนที่มีจะถูกห้ามใช้ในระหว่างยุคเรอเนสซองส์ เนื่องจากความไม่บริสุทธิ์ของรากศัพท์/แหล่งที่มา (pedigree) จึงปรัชญาของมัน.

1. ต้นฉบับหน้า 397-401 (แต่ไม่ได้อยู่ในส่วนที่เกี่ยวกับวิถีการผลิตแบบเอเชีย - ญี่ปุ่น).

และถูกกฎหมาย³ ในพลังและจุดแรกเริ่มของปรัชญาการเมืองทั้งหมดของยุโรป ลัทธิสิทธิชาคนิยมถูกกล่าวว่าเป็นลักษณะของเอเชีย แนวความคิดแบบ Enlightenment ซึ่งสามารถครอบคลุมโลกทั้งหมดในทางความคิด หลังจากการเดินทางอันยิ่งใหญ่ของการค้นพบและยึดครองอาณานิคมเป็นครั้งแรกอยู่ในฐานะที่จะสร้างสูตรที่กว้าง ๆ และเป็นระบบที่แสดงความเกี่ยวพันกันอันนี้ งานชิ้นนี้รับภาระไปโดยมองเตสกีเออ, โดยการเสนอรายละเอียดทฤษฎีเกี่ยวกับเผด็จการตะวันออก ซึ่งสมบูรณ์แล้วของเขา, มองเตสกีเออ ซึ่งได้รับอิทธิพลอย่างลึกซึ้งจากโบแค็ง และเป็นนักอ่านงานของเบอร์เนียร์อย่างขยันขันแข็ง จากการได้รับมรดกจากนักคิดในรุ่นก่อนเขาเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปโดยพื้นฐานว่ารัฐในเอเชียขาดระบบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลที่มั่นคงหรือราชการสืบทอดเชื้อสายขุนนางโดยสายเลือด (hereditary nobility) และดังนั้นจึงเป็นพลการ (arbitrary) และเป็นทรราชย์โดยลักษณะ, เป็นที่คนละซึ่งกล่าวซ้ำอีก ราวกับช่างเจียรระโนอันเป็นลักษณะเฉพาะของเขา ยิ่งไปกว่านั้น ลัทธิสิทธิชาคนิยมตะวันออกไม่ได้มีรากฐานอยู่บนความหวาดกลัวอันน่าสังเวชเท่านั้น แต่ยังอยู่บนความเท่าเทียมกันในทางทำลาย (erasive) ระหว่างประชาชน, เนื่องจากทุก ๆ คนเท่าเทียมกันในการยอมจำนนร่วมกันต่ออำนาจอธิปไตยอันร้ายแรงถึงตายของผู้มีอำนาจแบบสิทธิชาคนิยม หลักการของรัฐบาลเผด็จการคือความ

กลัว.....ซึ่งเป็นรูปแบบที่เหมือนกันหมด⁴ ความเหมือนกันนั้นเป็นการตรงกันข้าม (antitheses) อย่างชั่วร้ายกับเอกภาพภายในประเทศ (municipal unity) ของยุคคลาสสิกโบราณ “มนุษย์เท่าเทียมกันหมดในรัฐแบบสาธารณรัฐ พวกเขาเท่าเทียมกันเช่นกันในรัฐแบบเผด็จการ ในแบบแรกเพราะว่าเขาเป็นทุก ๆ สิ่ง และในแบบที่สอง

4. De l'Esprit des Lois, I หน้า 64, 69 การอภิปรายเรื่องเผด็จการนิยมของมองเตสกีเออ ไม่ใช่เป็นเพียงการสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับเอเชียอย่างเปิดเผย มันยังบรรจุคำเตือนอันเป็นรหัส/นัย ๆ เกี่ยวกับอันตรายจากสมบูรณ์มาตุลาการราชย์ในฝรั่งเศส ซึ่งถ้าไม่ได้รับการควบคุมจากอำนาจกลาง (intermediary power) ของขุนนางและพระอาจจะเป็นดังที่มองเตสกีเออกล่าวเป็นนัย ๆ โกล้เกี่ยวกับบรรทัดฐานของตะวันออก เกี่ยวกับ polemical undertones ของ *Esprit des Lois* ดูอรรถาธิบายที่ขึงของ L. Althusser, *Montesquieu-La Politique et l' Histoire*, หน้า 92-7 อย่างไรก็ตาม Althusser กล่าวเกินไปในมิติโฆษณาชวนเชื่อของทฤษฎีเผด็จการของมองเตสกีเออ โดยให้ความสำคัญเพียงเล็กน้อยต่อเส้นแบ่งเขตแดน (demarcation) ทางภูมิศาสตร์ การทำให้เป็นการเมืองมากเกินไป (superpoliticize) ของความสำคัญของ *Esprit de Lois* เท่ากับทำให้เป็นการมองอย่างคับแคบโดยจริงแล้ว เห็นได้อย่างชัดเจนว่ามองเตสกีเออมองการวิเคราะห์ตะวันออกของเขาอย่างจริงจังมาก มันไม่ใช่เป็นเพียงเครื่องมือในการอุปมาอุปไมย แต่เป็นองค์ประกอบสำคัญของความพยายามของเขาในการมองระบบการเมืองในระดับโลก ในความหมายที่กว้างๆ.

3. *ฮริสโตเทิล*, *Politics*, III, ix, 3.

เพราะเขาไม่ได้เป็นอะไรเลย⁵ การไม่มีระบบขนานที่สืบเชื้อสายตกทอดกันได้ ซึ่งทราบกันมานานแล้วในเคอริก ก็ถูกเพิกถอนมากขึ้นในหนังสือเล่มนี้ว่าเป็นเงื่อนไขที่กักกร่อน เป็นความจำยอม (servitude) อย่างเหมือนกันตลอดทั้งเอเชีย มองเคตสิกเฮอยังได้เพิ่มแนวความคิดอีกสองประการเข้าไปในระบบความคิดที่เขาได้รับสืบทอดมา ซึ่งทั้งคู่สะท้อนให้เห็นถึงลัทธิ Enlightenment ในเรื่องโลกนิยม (secularism) และความก้าวหน้า ดังนั้นเขาจึงโต้แย้งว่าสังคมเอเชียไม่มีกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร ศาสนาเป็นสิ่งที่ทำหน้าที่แทนกฎหมายในสังคมเหล่านี้ “มีรัฐซึ่งกฎหมายไม่มีความหมายเลย หรือไม่ก็ไม่ได้เป็นมากไปกว่าเจตนารมณ์อันเอาแน่ไม่ได้ และเป็นคามอำเภอพระทัยของพระมหากษัตริย์ ถ้ากฎของศาสนาในรัฐเหล่านี้คล้ายคลึงกับกฎของมนุษย์มันก็คงไม่มีค่าเช่นกัน แต่เนื่องจากสังคมจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ที่มีลักษณะมั่นคงบางประการ ศาสนาก็เป็นหัวใจให้หลักการเหล่านั้น”⁶ ในเวลาเดียวกันเขาเชื่อว่าสังคมเหล่านี้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย, ประเพณี และลักษณะของตะวันออก แม้แต่ในข้อเล็กน้อยที่สุด เช่น วิธีการแต่งกาย ยังคงเป็นเหมือนเดิมในทุกวันนี้ เช่นเดียวกับที่มันเคยเป็นเมื่อพัน ๆ ปีมาแล้ว”⁷

หลักการคามที่มองเคตสิกเฮอ ประกาศในการอธิบายลักษณะที่แตกต่างกันของรัฐในยุโรปและเอเชีย คือ สภาพภูมิศาสตร์ : ภูมิอากาศและ

ภูมิประเทศเป็นตัวกำหนด โชคชะตาที่ต่างกันของรัฐ ดังนั้นเขาจึงสังเคราะห์ที่ทัศนะของเขาเกี่ยวกับลักษณะของแต่ละแห่งด้วยการเปรียบเทียบอันคล้ายกับคิลปิน “เอเชียมักเป็นแหล่งกำเนิดของจักรวรรดิใหญ่ ๆ เสมอ จักรวรรดิเหล่านี้ไม่เคยมีในยุโรป เนื่องจากเอเชียที่เราารู้จักมีที่ราบกว้างมากกว่ายุโรป มันถูกแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ หลายกลุ่ม โดยทะเลที่อยู่ล้อมรอบ ๆ และยังลงไปทางใต้ ลำธารยิ่งแห้งผากได้ง่ายขึ้น ภูเขาไม่ได้ปกคลุมไปทั่วหิมะ และแม่น้ำอยู่ในระดับต่ำ และเป็นเส้นเขตแดนที่ไม่เข้มแข็ง (form lesser barriers) ดังนั้น อำนาจจึงจำเป็นต้องเผชิญการเสมอในเอเชีย เพราะถ้าไม่มีการยอมจำนนอย่างถึงที่สุด ทวีปนี้จะต้องพบกับ การแบ่งแยกเนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ของท้องถิ่นเป็นอุปสรรค ในยุโรป มิตรธรรมชาตินิยมของภูมิศาสตร์ทำให้เกิดรัฐขนาดเล็ก ๆ หลายรัฐ ซึ่งการปกครองโดยกฎหมายไม่ใช่เข้ากัน ไม่ได้กับการอยู่รอดของรัฐ ในทางตรงกันข้ามกฎหมายเป็นสิ่งที่มีเอื้อประโยชน์ต่อรัฐมาก จนถ้าปราศจากกฎหมายรัฐจะค่อย ๆ พังทลายลงและจะกลายเป็นค้อยกว่ารัฐอื่นๆ สิ่งนี้เองที่ก่อตัวสร้างสมบัติของเสรีภาพ ซึ่งทำให้แต่ละส่วนของทวีปนี้ทนทานต่อการพิชิตและการถูกทำให้จำนนจากอำนาจที่กดดัน นอกจากกฎหมายหรือการได้ผลประโยชน์จากการพาณิชย์ในเอเชียกลับตรงกันข้ามมีสมบัติของการยอมจำนน ซึ่งไม่เคยหายไปอยู่ทั่วไป และในประวัติศาสตร์ทั้งหมดของทวีป, เป็นไปไม่ได้ที่จะพบร่องรอยที่แสดงให้เห็นว่ามีคนที่เบือนอิสระ มีเพียง

5. De l'Esprit des Lois, I หน้า 81.

6. De l'Esprit des Lois, II, หน้า 168.

7. De l'Esprit des Lois, I, หน้า 244.

แต่ความภาคภูมิใจในการเป็นทาส (heroism of slavery) ให้เห็นเท่านั้น⁸

การอภิปรายของมองเตสกีเออ ถึงแม้จะได้รับการคัดค้านจากผู้วิจารณ์บางคนในยุคของเขา⁹

8. De l'Esprit des Lois, I.

9. ที่สำคัญที่สุดได้แก่ วอลแตร์ ซึ่งสนใจปัญหาทางวัฒนธรรมมากกว่าทางการเมือง ได้โต้แย้งอย่างรุนแรงเกี่ยวกับข้อเสนอมองเตสกีเออเกี่ยวกับจักรวรรดิจีน ซึ่งเขาชื่นชมในสิ่งที่เขาเชื่อว่าเป็นความเมตตาอย่างมีเหตุผลของรัฐบาลและการปกครองของรัฐ "เผด็จการแบบ enlightened" ดังที่เราผ่านตามาก่อนหน้านี้ เป็นอุดมคติในแง่บวกสำหรับนักปรัชญากระฎุมพีหลายคน ซึ่งสำหรับพวกเขามันหมายถึง การยกเลิกโทษประหารแบบพิงคัลลง เป็นเหตุผลที่ทำไมมองเตสกีเออ ซึ่งเป็นขุนนางศักดินาถึงอดิศัย, เกรงกัวและไมยอมรับมัน งานวิจารณ์ De l'Esprit des Lois ที่ต่างไปอีกอันหนึ่ง ซึ่งได้รับการยกย่องจากนักเขียนรุ่นหลัง ๆ คืองานของ Anquetil Duperron นักวิชาการ Zoroastrian and Vedic sacred texts ซึ่งเคยอยู่ในอินเดียหลายปี และเขียนหนังสือชื่อ Legislation Orientale (1778) ได้ปฏิเสธอย่างสิ้นเชิงในเรื่องเผด็จการในเคอร์กี, เปอร์เซีย, และอินเดีย และเสนอว่ามีระบบกฎหมายที่มีเหตุผลและระบบทฤษฎีสันส่วนบุคคลในประเทศเหล่านี้ มองเตสกีเออและเบอร์ไมเยร์ถูกยกขึ้นมาอ้างอิง โดยเฉพาะในการโจมตี (หน้า 2-8, 12-13, 140-2) ว่ากล่าวไม่ถูกต้อง Anquetil Duperron อธิทบทวนของเขาให้แก่ "ประชาชนผู้ไร้ความสุขในอินเดีย" วิจารณ์เพื่อ "ตีช้อนถูกทำลาย" ของพวกเขา และกล่าวหาทฤษฎียุโรปเรื่อง "เผด็จการตะวันออก" ว่าเป็น

ก็ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปในยุคนั้น และได้กลายเป็นมรดกสำคัญสำหรับเศรษฐศาสตร์การเมือง และปรัชญาในรุ่นถัดมา ฮักม์ สมิธ ได้ดำเนินการในขั้นที่ค่อนข้างสำคัญต่อไปในการ

การวางหน้าฉากทางอุดมคติ เพื่อเป็นการรุกรานและปล้นสะดมอาณานิคมในตะวันออก "เผด็จการคือรัฐบาลของประเทศเหล่านี้ ซึ่งกษัตริย์ประกาศตนเองเป็นเจ้าของทรัพย์สินทั้งหมดของพลเมืองของพระองค์: เราจึงมาเป็นกษัตริย์เช่นนั้น และเราจะเป็นเจ้าของที่ดินทั้งหมดในอินเดียสถาน ดังนั้นเป็นการให้เหตุผลแก่ความละโมภอันแรงกล้า ซ่อนไว้ภายใต้โลมหน้าของข้ออ้าง ซึ่งควรต้องจำกัดให้หมดไป" (หน้า 178) เนื่องจากพลังในความคิดที่เต็มไปด้วยความรู้ดีเหล่านี้ Anquetil Duperron จึงถูกยกย่องในเวลาต่อมาว่าเป็นผู้สนับสนุนการต่อต้านอาณานิคมที่สูงส่งในรุ่นแรกๆ Althusser ด้วยความไร้เดียงสาในตนเองได้ประกาศชมเชย Legislation Orientale ว่าเป็นภาพปริทัศน์อันน่าชมเชยของตะวันออกจริงๆ ซึ่งตรงข้ามกับจินตนาการของมองเตสกีเออ บทความเมื่อเร็วๆ นี้สองบทความ ได้กล่าวซ้ำ การยกย่องของเขา: F. Venturi, 'Despotismo Orientale', Rivista Storica Italiana LXXII, I, 1960, หน้า 177-226 และ S. Stilling-Michaud, 'Le Mythe du Despotisme Oriental', Schweizer Beitrage zur Allgemeinen Geschichte Bd 18/19, 1960/1961, หน้า 34-5 (ซึ่งโดยทั่วไปแล้วฉันนิยมนำ Althusser อย่างใกล้ชิด ที่จริงแล้ว Anquetil Duperron ก่อนข้างจะเป็นบุคคลที่คลุมเครือและคดกว่าที่ผู้สรรเสริญเหล่านั้นเสนอ ซึ่งถ้าฉันคิดว่าคือไปอีกเล็กน้อยจะเปิดเผยความจริงให้เห็นว่า

พัฒนาแนวความคิดที่ได้รับมา เรื่องความแตกต่างระหว่างเอเชียและยุโรป, ซึ่งเป็นครั้งแรกที่เขาให้คำจำกัดความใหม่ว่ามันเป็นความตรงกันข้ามกันระหว่างเศรษฐกิจสองแบบ ซึ่งถูกครอบคลุมโดยสาขาทางการผลิตที่ต่างกัน : “เนื่องจากเศรษฐศาสตร์การเมืองของชาติในยุโรปสมัยใหม่สนใจอุตสาหกรรมและการค้าต่างประเทศ, ธุรกิจในเมือง, มากกว่าเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักของชนบท ดังนั้นชาติอื่น ๆ จึงได้ดำเนินแผนการที่ต่างออกไป และสนใจเกษตรกรรมมาก

เขาเป็นนักชาตินิยมฝรั่งเศส ซึ่งผิดหวัง เคืองแค้นจากความล้มเหลวของระบบอาณานิคมอังกฤษ ซึ่งขับไล่คู่แข่งชาวคอลลิคออกไปจาก Carnatic และอนุทวีป มากกว่าที่จะเป็นผู้ต่อต้านระบบอาณานิคมโดยทั่วไป ในปี 1782 เขาเขียนหนังสือเล่มหนึ่ง *L'Inde en Rapport avec l'Europe* ซึ่งอุทิศให้แก่ “Shades of Dupleix and Labousdonnais” เป็นการเรียกร้องอย่างรุนแรงเพื่อต่อต้านพวก Albion ผู้กำเริบเสิบสาน ผู้ซึ่งยึดครองมหาสมุทรและอำนาจการปกครองของอินเดีย, และเรียกร้องให้ “ชักธงฝรั่งเศสขึ้นด้วยความสง่างามอีกครั้งหนึ่งในทะเลและแผ่นดินของอินเดีย” ใน *Directory* ซึ่ง Anquetil Duperron แสดงความเห็นในหนังสือว่า “เชื้อจะต้องถูกโจมตีในลำของมัน” และเสนอให้มีการส่งกองเรือนำฝรั่งเศสเพื่อ “ยึดบอมเบย์” และ “ถล่มล้างอำนาจของอังกฤษที่แยกจากแหลมกูดโฮป” (หน้า I-II, XXV-XXVI) ข้อความเหล่านี้ไม่สามารถจะคาดเดาได้เลยว่าจะมีอยู่จากพฤติการณ์ที่นำเคอร์ฟูชาอันบริสุทธิสุดส่องใน *Dictionnaire Historique* ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของชื่อเสียงในตอนที่กล่าวถึงเขา.

กว่าอุตสาหกรรมและการค้าต่างประเทศ นโยบายของจีนสนับสนุนเกษตรกรรมมากกว่าสิ่งใด ๆ ทั้งหมด ในจีนสภาพของกรรมกรถูกกล่าวว่ามีฐานะพอ ๆ กับสภาพของช่างฝีมือ ในขณะที่ส่วนใหญ่ของยุโรปสภาพของช่างฝีมือพอ ๆ กับกรรมกร¹⁰ สมิธ ยังได้เสนอ ความสัมพันธ์อันใหม่ระหว่างลักษณะเกษตรกรรมของสังคมเอเชีย หรืออาฟริกาและบทบาทของงานควบคุมพลังน้ำ, เขื่อนกั้นน้ำและการคมนาคม—ในสังคมเหล่านี้ เนื่องจากเขาได้ถือว่ารัฐเป็นเจ้าของที่ดินทั้งหมดในประเทศเหล่านี้ จึงสนใจในการปรับปรุงเกษตรกรรมส่วนรวม “งานที่สร้างขึ้นโดยกษัตริย์โบราณของอียิปต์เพื่อแจกจ่ายน้ำจากแม่น้ำไนล์เป็นสิ่งที่มิชื่อเสียงในยุคโบราณและชาวปกรัวิกัททังบางส่วนที่ยังเหลืออยู่เป็นที่ชื่นชมของนักเดินทางโดยทั่วไป สิ่งเดียวกันที่ถูกสร้าง โดยกษัตริย์โบราณแห่งอินเดีย เพื่อการแจกจ่ายน้ำจากแม่น้ำคงคา เช่นเดียวกับจากแม่น้ำอื่น ๆ อีกหลายสาย ถึงแม้จะมีชื่อเสียงน้อยกว่า ก็ดูเหมือนจะยิ่งใหญ่เท่า ๆ กันในประเทศจีน และในรัฐอีกหลายๆ แห่งในเอเชีย ผู้มีอำนาจบริหารมีหน้าที่ทั้งในการซ่อมแซมถนนหลวง และการบำรุงรักษาคลองที่เดินเรือได้..... สาขางานตำรวจราศและงานสาธารณะ (public police) มีการทำกันมากในประเทศเหล่านี้ทั้งหมด แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศจีน ซึ่งถนนหลวง, และมากไปกว่านั้น คือคลองที่เดินเรือได้

10. An Inquiry into the Nature and Causes of The Wealth of Nations, London, 1778, II หน้า 281.

ถูกอ้างว่ามีมากกว่าสิ่งใด ๆ ประเภทเดียวกันที่รู้จักกันในยุโรป”¹¹

ในศตวรรษที่ 19 นักคิดหลังจากมองเตสกีเยอ และสมิธ ได้ขยายแนวความคิดในทำนองนี้ออกไปอีก. ในปรัชญาคลาสสิกเยอรมัน, เฮเกิล ได้ศึกษาคนทั้งสองนี้อย่างลึกซึ้ง และหนังสือ *The Philosophy of History* ได้กล่าวซ้ำถึงแนวความคิดส่วนใหญ่ของมองเตสกีเยอเกี่ยวกับเผด็จการเอเชีย ผู้ที่อยู่โดยไม่แบ่งอำนาจให้กับเจ้าเมืองหรือขุนนางระดับกลาง ด้วยสำนวนอันมีลักษณะเฉพาะของเขา “เผด็จการนิยม ซึ่งถูกพัฒนาในสัดส่วนอันสง่า (magnificent proportions)” ในตะวันออกเป็น “รูปแบบของรัฐบาลซึ่งเหมาะสมเฉพาะกับยุคอันของประวัติศาสตร์”¹²

11. *An Inquiry into the Nature and Causes of The Wealth of Nations*, London, 1778, II, หน้า 283, 380 สมิธยังได้กล่าวเพิ่มเติมอันเป็นลักษณะของเขาว่า อย่างไรก็ดี การเล่าเรื่องงานเหล่านี้, มีจุดอ่อนและนำสงสัย, ซึ่งได้ถูกเผยแพร่มายังยุโรป มักจะถูกวางขึ้นจากนักเดินทางบ่อยครั้งโดยมิชชันนารีที่ใจเขลาและโหด ถ้ารายงานได้ถูกตรวจสอบโดยคนที่มีความฉลาดมากกว่านี้ และถ้าการบรรยายภาพส่งเหล่านี้ได้ถูกรายงานโดยผู้เห็นเหตุการณ์ซึ่งมีความซื่อสัตย์มากกว่านี้ มันอาจจะไม่ปรากฏเป็นการนำมหัศจรรย์เช่นนี้ ซึ่งที่เบอร์เนียร์เล่าเกี่ยวกับงานเหล่านี้บางอันในอินเดียสถาน ไม่ตรงกับสิ่งที่เขาเล่าโดยนักเดินทางอื่น ๆ ซึ่งเขาเห็นสิ่งมหัศจรรย์มากกว่าที่เขาเคยเห็น.

12. *The Philosophy of History*, London, 1878 หน้า 260.

เฮเกิลยกตัวอย่างดินแดนสำคัญ ๆ ในทวีป ซึ่งถูกใช้ได้: “ในอินเดีย, คังนัน, เผด็จการนิยมที่เป็นผลการ, ชั่วร้าย, คำซ้ำ, จึงมีอยู่อย่างเต็มที่ จีน, เปอร์เซีย, เกอร์กี โดยจริงแล้วเอเชียโดยทั่ว ๆ ไปเป็นฉากของลัทธิสิทธิขาดนิยม และในความหมายที่ไม่ดี คือทรวราชย์”¹³ อาณาจักรสวรรค์ (The heavenly kingdom), ซึ่งได้กระตุ้นความรู้สึกผสมผสานหลายอย่างในหมู่ผู้คิด Enlightenment เป็นเป้าหมายของความสนใจของเขา, เป็นควมแบบของสิ่งซึ่งเขาถือว่าเป็นระบบอัคราธิปไตย (autocracy) ที่เสมอภาค “ในจีน เรามีความเป็นจริงของความเสมอภาคอย่างสมบูรณ์ และความแตกต่างทั้งหมดที่มีอยู่เป็นไปได้อีกโดยเกี่ยวพันกับการบริหาร, และคุณสมบัติซึ่งบุคคลอาจแสวงหามา, เพื่อให้เขาสามารถได้รับตำแหน่งสูงในรัฐบาล เนื่องจากความเสมอภาคมีอยู่ในจีน, แต่โดยปราศจากอิสรภาพ, ลัทธิสิทธิขาดนิยมจึงจำเป็นต้องเป็นรูปแบบของรัฐบาล. ในหมู่พวกเรา มนุษย์มีความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายเท่านั้น, และในความเคารพต่อทรัพย์สินของแต่ละบุคคล; แต่พวกเขาที่มีผลประโยชน์หลายหลายประการ และอภิสิทธิ์ที่เฉพาะ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการค้าประกัน ถ้าเราจะให้ได้มาซึ่งสิ่งที่เราเรียกว่าอิสรภาพ แต่ในจักรวรรดิจีนผลประโยชน์พิเศษเหล่านี้ ไม่ได้รับการพิจารณาโดยตัวของมันเอง และรัฐบาลดำเนินการจากจักรวรรดิแต่เพียงลำพัง ผู้ซึ่งทำให้งานดำเนินไปได้โดยผ่านลำดับขั้นของข้าราชการ หรือระบบขุน

13. *The Philosophy of History*, หน้า 168.

นาง”¹⁴ เซเกลเช่นเดียวกับนักคิดในรุ่นก่อนเขา แสดงความชื่นชมอย่างจำกัดต่ออารยธรรมจีน การบรรยายถึงอารยธรรมอินเดียของเขา ถึงแม้จะคลาดเคลื่อนเช่นกันให้ภาพที่มัวๆ มากกว่า เขาเชื่อว่าระบบบรรณะของอินเดียไม่เหมือนกับสิ่งใดๆ ในจีนเลย, และแสดงออกถึงความก้าวหน้าของการจัดลำดับชั้นที่อยู่เหนือความเสมอภาค, แต่อย่างไรก็ตาม, ก็เป็นสิ่งที่ทำให้โครงสร้างสังคมทั้งหมดไม่มีความเคลื่อนไหวและคำทรมอง (debased) “ในจีนมีความเสมอภาคในระหว่งบรรดาปัจเจกชนทั้งหมด ซึ่งประกอบกันขึ้นเป็นจักรวรรดิผลก็คือรัฐบาลทั้งหมดถูกดึงเข้าสู่จุดศูนย์กลาง คือจักรพรรดิ จนกระทั่งสมาชิกที่เป็นปัจเจกบุคคลไม่สามารถได้รับอิสรภาพ และเสรีภาพส่วนบุคคลในแง่ นี้ มีความก้าวหน้าอยู่บ้างในอินเดีย, คือ : สมาชิกซึ่งมีอิสระแยกตัวออกจากเอกภาพของอำนาจเผด็จการ แต่ความแตกต่างซึ่งสิ่งเหล่านี้กล่าวเป็นนัย ๆ—ถูกอ้างว่ามาจากพระเจ้าผู้สร้าง (Nature) แทนที่จะกระตุ้นกิจกรรมของจิตใจ (soul) ให้เป็นศูนย์กลางของการรวมกันของพวกเขา, และทำให้จิตใจนั้นบรรลุความเป็นจริงไปพร้อม ๆ กัน เช่นในกรณีของชีวิตแบบอินทรีย์—มันได้แข็งแกร่งและแข็งแกร่งและโดยลักษณะอันเป็นแบบเดียวกันของพวกเขา ได้ทำให้อินเดียตกต่ำไปสู่ระบบทาสทางจิตใจอันน่าอับอายที่สุด ความแตกต่างที่กล่าวถึงพูดถึงก็คือระบบบรรณะ”¹⁵ ผลลัพธ์ก็คือ “ในขณะที่เราพบเผด็จการที่มีศีลธรรมในจีน สิ่งใดก็ตามที่อาจเรียกว่าเป็นมรดก (relic)

ของชีวิตทางการเมือง ในอินเดียเป็นเผด็จการที่ปราศจากหลักการ ปราศจากกฎเกณฑ์ทางศีลธรรม หรือศาสนาใด ๆ”¹⁶ เซเกล ยังบรรยายต่อไปว่ารากฐานที่เล็กที่สุดของเผด็จการในอินเดีย คือระบบชุมชนหมู่บ้านที่เฉื่อยชาไม่มีพลังปกครองโดยประเพณีที่สืบทอดกันมา และแบ่งปันพืชผลกันหลังจากการเสียหาย, ไม่ถูกกระทบกระเทือนโดยการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของรัฐที่อยู่เหนือนั้น “รายได้ทั้งหมดของทุก ๆ หมู่บ้าน, ภัยได้กล่าวมาแล้ว, ถูกแบ่งเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งเป็นของราชา อีกส่วนหนึ่งเป็นของผู้เพาะปลูก, แต่ส่วนแบ่งอันเหมาะสมยังแบ่งให้กับผู้เป็นใหญ่ในที่นั้น, ผู้พิพากษา, คนสำรวจควบคุมน้ำ, และพราหมณ์ ซึ่งเป็นผู้ดูแลการบูชาทางศาสนา, ไพร (ซึ่งเป็นพราหมณ์เช่นกัน ซึ่งเป็นผู้กำหนดวันดีหรือวันไม่ดีต่าง ๆ), ช่างเหล็ก, ช่างไม้, ช่างปั้นหม้อ, คนซักผ้า, ช่างคัศม, แพทย์, นักกระบำ, นักดนตรี, กวี การจัดการนี้ได้ถูกกำหนดไว้แล้ว และเปลี่ยนแปลงไม่ได้ และไม่ได้ขึ้นอยู่กับเจตนา-รวมณ์ (will) ของใคร ดังนั้น การปฏิบัติทางการเมืองทั้งหมด ไม่ได้เป็นที่สนใจของคนอินคูดสามัญ เพราะไม่ทำให้พวกเขาเปลี่ยนแปลง”¹⁷ สุครดำรงค์เหล่านี้ ถึงแม้จะเห็นต่อไป จะมีผลสำคัญต่อมาอีก เซเกล ได้จบลงโดยการกล่าวซ้ำถึงสิ่งซึ่งปัจจุบันนี้ เป็นหัวข้อที่ยอมรับกันทั่วไป ของการหยุดนิ่งทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเขามองว่าเป็นลักษณะของทั้งสองประเทศ : “จีนและอินเดีย ยัง

14. เทงอิ่ง, หน้า 130-1.

15. เทงอิ่ง, หน้า 150-1

16. The Philosophy of History, หน้า 188.

17. เทงอิ่ง, หน้า 161.

คงหยุดนิ่ง และคำรณสภาพแบบพีรหัท คือเติบโต
แต่ไม่เคลื่อนไหว แม้จนกระทั่งปัจจุบันนี้”¹⁸

ในขณะที่ในปรัชญาเยอรมันคลาสสิก เซเกล
ได้กำหนดนิยามของเทศกิเอออย่างใกล้ชิด, ถ้า
เราหันไปยังเศรษฐศาสตร์การเมืองอังกฤษ เรา
พบว่าแนวหัวข้อของสมิธ ไม่ได้รับการยอมรับโดย
ทันทีจากนักคิดรุ่นหลังเขา มิถุนผู้เอาดูโตได้เพิ่ม
เติมเล็กน้อยเกี่ยวกับแนวความคิดเผด็จการแบบ
เอเซียในการศึกษาอินเดียภายใต้การปกครองของ
อังกฤษของเขา¹⁹ นักเศรษฐศาสตร์อังกฤษคน
ถัดมาที่จะพัฒนาการวิเคราะห์ซึ่งมีลักษณะวิเริ่ม
มากขึ้นเกี่ยวกับสภาพเงื่อนไขในตะวันออก คือ
ริชาร์ด โจนส์ ซึ่งได้รับตำแหน่งต่อจากมิลล์
ที่ East India College และเป็นเจ้าของหนังสือ
เรื่อง *Essay on the Distribution of Wealth
and the Sources of Taxation* ซึ่งตีพิมพ์
ในลอนดอนในปี 1831 ปีเดียวกันกับที่เซ.กลกำลัง
บรรยายเกี่ยวกับเรื่องประเทศจีนและอินเดียใน
เบอร์ลิน งานของโจนส์ที่มีจุดประสงค์เพื่อเป็น
การวิจารณ์ริชาร์ด โจนส์ รวมถึงความพยายามซึ่งอาจ
จะมีความระมัดระวังมากที่สุดในการสำรวจโดยตรง
ถึงระบบถือครองที่ดินการเกษตรในเอเซียเท่าที่เคย
ตีพิมพ์มา โจนส์แสดงตั้งแต่เริ่มแรกว่า “ตลอด
เอเซีย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นเจ้าของที่ดินใน
อาณาเขตของพระองค์แต่เพียงผู้เดียว และพระ
องค์ได้รักษากรวมสิทธิ์นี้ไว้ในรูปแบบของบูรณ-

ภาพที่เป็นหนึ่งเดียว ไม่มีการแบ่งแยก และไม่มี
การเสียหาย ประชาชนทุกคนเป็นผู้เช่าของกษัตริย์
ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของแต่เพียงพระองค์เดียว การยึด
อำนาจมาจากพระองค์บางครั้งอาจทำลายช่วงต่อ
ของสายโซ่ของการพึ่งพิงไประยะหนึ่ง การพึ่งพิง
ราชบัลลังก์เป็นวิธีเพื่อการดำรงชีวิตตนเอง ซึ่งเป็น
รากฐานอย่างแท้จริงของเผด็จการนิยม อันแตก
สลายลงไม่ได้ (unbroken) ของโลกตะวันออก
เช่นเดียวกับที่มันเป็นรายได้ของพระมหากษัตริย์
และเป็นรูปแบบซึ่งตั้งคมยอมรับให้อยู่ใต้เท้าของ
พระองค์”²⁰ อย่างไรก็ตาม โจนส์ไม่พึงพอใจ
ต่อการเสนออย่างกว้าง ๆ ของนักคิดรุ่นก่อนเขา
ซึ่งเขาเรียกว่า “ryot rents” นั่นก็คือ ภาษีที่
ชาวบ้านจ่ายโดยตรงให้แก่รัฐในฐานะที่เป็นเจ้าของ
ที่ดินที่พวกเขาทำการเพาะปลูกแต่เพียงผู้เดียว
เขาพยายามลากเส้นแบ่งเขตแดนอย่างค่อนข้าง
เที่ยงตรงออกเป็นอาณาเขตใหญ่ 4 เขต ได้แก่ :
อินเดีย, เปอร์เซีย, เกอร์กีและจีน ระบบ
เศรษฐกิจและรัฐทางการเมืองที่มีรูปแบบเดียวกัน
ในดินแดนอันแตกต่างกันเหล่านี้ เขาคิดว่าอาจ
สืบย้อนกลับไปได้ถึงการที่ดินแดนเหล่านี้ต่างก็เคย
พ่ายแพ้ต่อเผ่าคาร์ตาร์ (tartar) ในเอเซียกลาง
จีน, อินเดีย, เปอร์เซีย และเกอร์กีในเอเซียต่าง
ก็อยู่ในขอบรอบนอกของที่ราบใหญ่ของเอเซียกลาง
ต่างก็เคยพ่ายแพ้จากการบุกทะลวงของเผ่าในเอเซีย
กลาง บางประเทศก็มากกว่าหนึ่งครั้ง ประเทศ-

18. เติ้งอ๋าง, หน้า 180.

19. *James Mill, The History of British
India, London 1858* (ฉบับพิมพ์ใหม่) I,
หน้า 141, 211.

20. *Richard Jones, An Essay on the
Distribution of Wealth and the Sou-
rces of Taxation, London 1831, หน้า
7-8.*

จีน แม้ในขณะนั้นก็ดูเหมือนจะหลบจากอันตรายของการถูกรุกรานได้อย่างลำบาก ที่โคกก็ตาม ที่ผู้บุกรุก Scythian เหล่านี้ได้ตั้งหลักแหล่ง พวกเขาได้จัดตั้งรูปแบบรัฐบาลแบบเผด็จการ ซึ่งพวกเขาเองก็ยอมรับแล้ว ในขณะที่บีบบังคับประชาชนในประเทศที่พ่ายแพ้ให้ออมจำนวนค่าย พวกคารัศคาร์ในทุกแห่งให้ออมรับหรือก่อตั้งระบบการเมือง ซึ่งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับนิสัยประจำชาติของพวกเขาของการยอมศิโรราบในหมู่ประชาชน และอำนาจสมบูรณาญาสิทธิในผู้นำ และการระงับของพวกเขาก็เป็นการนำหรือวิธีฟื้นฟูระบบขึ้นมาใหม่ จากทะเลดำถึงแปซิฟิก จากปักกิ่งถึงเนอรบุคคา (Nerbudda) ตลอดเขตเกษตรกรรมในเอเชีย (ยกเว้นรัสเซีย) ระบบเดียวกันนี้มีอยู่ทั่วไป”²¹

ข้อเสนอกว้าง ๆ ของโจนส์ เกี่ยวกับการมีชัยชนะของพวกเรอเน่ (nomadic) ว่าเป็นจุดกำเนิดของการที่รัฐเป็นเจ้าของที่ดินได้ผนวกกับรูปแบบการจำแนกแบบใหม่ในการประเมินขอบเขตและผลของระบบกรรมสิทธิ์ ในแต่ละประเทศที่เขาสนใจ ดังนั้น เขาจึงเขียนว่ากษัตริย์ Mughal อินเดียในช่วงท้ายได้เห็น “วาระสุดท้ายของระบบทั้งหมด, ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมแบบปานกลาง

หรือระบบคุ้มครอง; ค่าเช่า ซึ่งถูกกำหนดโดยพลการ ถูกเก็บโดยการออกตรวจของพวกเขาบ่อย ๆ ภายใต้ปลายหอก และการต่อต้านมักจะเกิดขึ้นอย่างจากความสิ้นหวัง มักจะถูกตบโหมอย่างไม่ปราณีจากการเผาและการสังหาร”²² รัฐในเคอร์เก้ ในทางตรงกันข้าม รักษาระบอบการกษัตริย์ที่เบากว่า แต่การลดลงของข้าราชการในทางปฏิบัติก็ทำให้ข้อลดย่อนเหล่านี้ไม่มีความหมาย “ข้อได้เปรียบบางประการในระบบเคอร์เก้เมื่อเปรียบเทียบกับระบบของอินเดีย หรือเปอร์เซีย ก็คือความยาวนาน และการลดหย่อน miri หรือค่าเช่าที่ดินเมื่อค่อนข้างมาก แต่การลดหย่อนและพลังเหล่านี้ไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนผู้ไร้ความสุข เนื่องจากความเกียจคร้าน ความเฉื่อยชา และการทุจริตของเจ้าหน้าที่ที่อยู่ไกล ๆ”²³ ในเปอร์เซีย ความละโมภของกษัตริย์ปราศจากขอบเขต แต่ระบบชลประทานในท้องถิ่นทำให้มันเบาบางลงบ้าง ในทางตรงกันข้ามกับบทบาทของมันในความเชื่อของสมิธ, โดยการนำระบบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลมาใช้ : “ในบรรดารัฐบาลเผด็จการทั้งหมดในตะวันออก รัฐบาลของเปอร์เซียเป็นรัฐบาลที่ละโมภ ไม่มีหลักการอย่างบ้าเถื่อนที่สุด แต่ลักษณะดินของประเทศนั้นได้ทำให้เกิดการคัดแปลงอันมีค่าบางประการของระบบ ryot rents ในเอเชียโดยทั่วไป...(เนื่องจาก) คนซึ่งนำน้ำมาสู่ที่ดินในที่ซึ่งไม่เคยมีน้ำมาก่อน ได้รับการค้าประกันจากกษัตริย์ที่จะได้เป็นเจ้าของที่ดินซึ่งเขา

21. *An Essay on the Distribution of Wealth...*, หน้า 110, 112 การพูดเป็นนัย ๆ ของโจนส์เกี่ยวกับอันตรายจากพวกคารัศคาร์ที่กล่าวถึงถูกคามเงิน อาจจะหมายถึงกบฏโคจา (Khoja) ในกาชกาเรีย (Kashgaria) ในปี 1630 โปรดสังเกตการที่เขาแยกรัสเซียออกจากการอภิปรายในเรื่องระบบเอเชีย.

22. *An Essay on the Distribution of Wealth...*, หน้า 117.

23. เห่งอั้ง, หน้า 129-30.

เป็นคนทำให้อุดมสมบูรณ์สืบต่อไปถึงลูกหลาน”²⁴ ประการสุดท้าย โจนส์มองเห็นอย่างชัดเจนว่า เกษตรกรรมของจีนเป็นกรณีพิเศษที่ไม่สามารถรวมกับเกษตรกรรมของประเทศอื่น ๆ ที่เขาได้กล่าวมา ผลผลิตอันมหาศาลของมันทำให้มันแตกต่างออกไป “พฤติกรรม วิถีชีวิตการทั้งหมดของจักรวรรค์ให้ภาพที่ตรงกันข้ามอย่างชัดเจนกับพฤติกรรมของราชวงศ์ในเอเชียที่อยู่ข้างเคียง ในขณะที่ที่จีนไม่ถึงครึ่งของอินเดียได้รับการจับจองและน้อยกว่านั้นอีกในเปอร์เซีย จีนมีการเพาะปลูกอย่างเต็มที่เท่ากับ, และมีประชากรมากกว่าอาณาจักรในยุโรปส่วนใหญ่”²⁵ ดังนั้น งานของโจนส์จึงไม่น่าสงสัยเลยว่าเป็นตัวแทนของจุดที่ก้าวหน้าที่สุดของเศรษฐศาสตร์การเมืองในการอภิปรายเรื่องเอเชีย, ในครั้งแรกของศตวรรษที่ 19 มิฉะนั้นแล้วผู้เยาว์กว่า ซึ่งเขียนหนังสือเกือบสองทศวรรษหลังจากนั้น ได้รื้อฟื้นการคาดคะเนของสมิธ ว่ารัฐทางตะวันออกเป็นผู้จัดการงานพลังงานสาธารณะ “ดั่งเก็บน้ำ, บ่อน้ำ, และคลองชลประทาน ถ้า

แห่งเอเชีย”²⁷ ซึ่งได้เป็นสูตรที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในยุโรปตะวันตกมานานแล้ว

ดังนั้น จึงจำเป็นที่คงเข้าใจแนวความคิดทางวิชาการสองหลักใหญ่ ๆ ซึ่งเป็นส่วนประกอบ การก่อตัวของงานของมาร์กซ์ และเอนเงิลส์ ซึ่งบรรจุแนวความคิดที่มีมานานแล้วร่วมกันของระบบสังคมและการเมืองแบบเอเชีย เป็นกลุ่มความคิดร่วมกัน ซึ่งย้อนกลับไปถึงแนวคิด Enlightenment รุ่นก่อนเขา กลุ่มความคิดนี้อาจจะสรุปได้ดังต่อไปนี้²⁸

- รัฐบาลเป็นเจ้าของที่ดิน $H_1B_3M_2J$
- ไม่มีการควบคุมทางศาสนา $B_1B_3M_2$
- ศาสนาแทนที่กฎหมาย M_2
- ไม่มีระบบขุนนางแบบสืบทอด $M_1B_2M_2$
- ความเท่าเทียมกันทางสังคมแบบฮอม-
-จันน M_2H_2
- ชุมชนหมู่บ้านที่อยู่โดดเดี่ยว H_2
- เกษตรกรรมแบบเมืองคานอน C_1D

สมัยก่อนถูกบังคับให้
ต้องการต้านแรงงาน
ได้พัฒนาไปเป็นแบบ
ได้กลายเป็นภาวะทาง
ที่ได้ผลตอบแทนทาง
ให้มีลูกเพียงไม่กี่คน
ได้ดำปราศจากกลไก
ลิต (means of
เพศสัมพันธ์และการ
หญิงคือ หนึ่งใน

ศูนย์วิจัยทรัพย์สินทางปัญญา
ศาลปกครองกลาง

(2) การควบคุมเพศสัมพันธ์และการผลิต
ทรัพยากรมนุษย์ของยูทาลิง

ความหมายของการผลิตซ้ำ (reproduction) นั้น Maureen Mackintosh (1981) ได้ให้คำอธิบายว่ามีอยู่ด้วยกัน 2 ระดับ คือระดับหนึ่ง หมายถึงการผลิตแรงงานรุ่นใหม่ (biological reproduction) ซึ่งได้รวมถึงการอบรมเลี้ยงดูปัจเจกชนแต่ละคนให้เป็นคนรุ่นต่อไปที่เหมาะสมกับระบบสังคมที่กำลังดำรงอยู่ ความหมายของการผลิตซ้ำอีกระดับหนึ่งหมายถึงการผลิตซ้ำในทาง

ภาวะการเป็น
มีลูกมากทั้ง
ในยุคนั้น ๆ
ทุนนิยมเต็ม
เศรษฐกิจมา
เศรษฐกิจ ผู้
ซึ่งสังคมชน
ในการควบคุม
production
ผลิตทรัพยากร

ไม่มีนักเขียนคนใดรวมแนวความคิดเหล่านี้เป็นแนวความคิดอันเดียว ดังที่เห็นได้ เบอร์เนียร์เพียงคนเดียว ซึ่งเคยศึกษาประเทศทางเอเชียโดยได้เห็นโดยตนเอง มองเสกเกอเพียงคนเดียวได้สร้างทฤษฎีที่เป็นระเบียบเกี่ยวกับเผด็จการตะวันออก การพาดพิงถึงสภาพภูมิศาสตร์ของนักเขียนรุ่นต่อ ๆ มา ได้ครอบคลุมกว้าง ๆ จากเคอร์เวถึงอินเดีย และถึงจีนในที่สุด เฮเกลและโจนส์เท่านั้นที่ได้พยายามจำแนกความแตกต่างในแง่ระบุมิภาคภายในรูปแบบเอเชียที่เหมือนกัน.

(II)

บัดนี้เราสามารถหันมาสู่ข้อความอันมีชื่อเสียงในจดหมายโต้ตอบระหว่างมาร์กซ์ และเฮงเกิลส์ ซึ่งทั้งสองได้เบียดเบียนถึงปัญหาของตะวันออกเป็นครั้งแรก ในวันที่ 2 มิถุนายน 1853, มาร์กซ์เขียนถึงเฮงเกิลส์ ซึ่งกำลังเรียนประวัติศาสตร์เอเชียและเรียนภาษาเปอร์เซีย เพื่อแนะนำบทความของเบอร์เนียร์เกี่ยวกับเมืองในตะวันออก ว่า "ยอกเยียม ชักเจน และน่าทึ่ง" เขายังสนับสนุนทฤษฎีหลักของหนังสือของเบอร์เนียร์ ในลักษณะที่เต็มไปด้วยการยกย่องและชักเจน : "เบอร์เนียร์พิเคราะห์รากฐานของปรากฏการณ์ทั้งหมดในตะวันออกอย่างถูกต้อง—เขาอ้างถึงเคอร์เก, เปอร์เซีย, อินเดียสถาน—ว่า (รากฐานนั้น) คือการไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดิน. นี่เป็นกฎแจสำคัญไปสู่

แม้กระทั่งสวรรค์ของตะวันออก"¹ ในคำตอบสนองสามวันถัดมา, เฮงเกิลส์ได้อนุมานว่าคำอธิบายพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของการไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดิน ต้องอยู่ที่ความแห้งแล้งของดินในอาฟริกาเหนือและเอเชีย ซึ่งทำให้จำเป็นต้อง

1. *Marx-Engels, Selected Correspondence*, หน้า 80-1 ใจความสำคัญของเบอร์เนียร์ซึ่งมาร์กซ์กำลังอ้างถึงนั้นกล่าวถึงมาดามเดอแมงอีกครั้ง เพื่อค้นหาและนำหน้าของมัน : "ประเทศทางสาม, เคอร์เก, เปอร์เซีย และอินเดียสถาน, ไม่มีความคิดเกี่ยวกับหลักการของ meum และ Tuum เกี่ยวกับดินหรือทรัพย์สินสมบัติอื่น ๆ และเมื่อสูญเสียความนับถือคือสิทธิในทรัพย์สิน, ซึ่งเป็นพื้นฐานของสิ่งใด ๆ ที่มวลมีและมีประโยชน์ในโลกนี้, จึงจำเป็นต้องเหมือนกันและกันในจุดสำคัญ : พวกเขาตกลงสู่ความผิดพลาดอันเป็นอันตราอย่างเดียวกัน, และไม่ช้าก็เร็ว, ต้องได้รับผลจากมัน—คือระบบทาส; ความเสียหายและความเสื่อมโทรม. เราควรรู้สึกเป็นสุขและสำนึกในบุญคุณเพียงใดที่กษัตริย์ในยุโรปไม่ใช่เจ้าของที่ดินแต่เพียงผู้เดียว ถ้าเป็นเช่นนั้น, เราจะไม่วันพบประเทศซึ่งเพาะปลูกอุดมสมบูรณ์และประชากรหนาแน่น, เมืองซึ่งก่อสร้างงดงามและมั่งคั่ง, ผู้คนซึ่งสนุกสนานและเจริญรุ่งเรือง. ถ้าหลักการนี้ปรากฏขึ้นจริง, อำนาจและความร่ำรวยของกษัตริย์แห่งยุโรปคงจะแตกต่างไปจากนี้มาก, และจะได้รับความซื่อสัตย์และจงรักภักดี (ที่แตกต่างไปจากนี้—ผู้แปล) : ในไม่ช้าเขาจะปกครองผู้คนที่โคดเคียวและถูกต้องทั้ง, วมิพกและคอบ้า. เนื่องจากถูกกระตุ้นด้วยความรู้สึกรุนแรงอันมีค

มีระบบกักน้ำอย่างกว้างขวาง และดังนั้นจึงมีงาน
ค้ำพลังน้ำโดยรัฐบาลกลางและผู้มีอำนาจหน้าที่
อื่นๆ. "การไม่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนบุคคล เป็น
กฎเกณฑ์สำคัญอย่างแท้จริง ไปสู่ตะวันออกทั้งหมด

บอก, ความทะเยอทะยานที่จะมีอำนาจสมบูรณ์
ญาติที่มากกว่าที่ยอมรับโดยกฎของพระเจ้าและ
ของธรรมชาติ, ภัยพิบัติแห่งเอเชียทิวเขาทุก ๆ
สิ่ง, จนกระทั่งในที่สุดเขาสูญเสียทุก ๆ สิ่ง; ด้วย
ความละโมภะอยากจะร่ำรวยมากเกินไป พวกเขา
พบตัวเองปราศจากทรัพย์สินสมบัติ, หรือมีน้อยมาก
กว่าเป้าหมายของความโลกโมโหของเขา. ถ้า
ระบบรัฐบาลแบบเคซอว์กันเกิดขึ้นกับเรา, เราจะ
เข้าชาย, มาดหลวงชั้นสูงหรือขุนนาง, ชาวเมือง
ผู้มั่งคั่งและพ่อค้าผู้มั่งคั่ง, หรือช่างหัตถกรรมที่
ฝีมือดีอย่างไร? เราจะพบนคร เช่น ปารีส, ลีออน,
ตุลีส, เวิน, หรือลอนดอน, และนครอื่น ๆ ได้ที่
ไหน? เราจะพบเมืองและหมู่บ้านเล็ก ๆ จำนวน
นับไม่ถ้วน, บ้านในชนบทสวย ๆ ทุ่งนาและเนิน
เขาที่สวยงาม, ซึ่งถูกเพาะปลูกด้วยความทะนุ
ถนอม, สัตว์ป่าและกำลังแรงงานได้ที่ไหน? อะไร
จะเกิดขึ้นกับรายได้อันมากมายที่เมืองเหล่านี้ให้แก่
ประชาชนและผู้ปกครอง? เมืองใหญ่ของเราจะ
กลายเป็นที่ไม่สามารถอยู่อาศัยได้ อันเป็นผลของ
บรรยากาศอันเสื่อมโทรม, และพังทลายลงโดย
ปราศจากการกระตุ้นบุคคลใดให้คิดที่จะซ่อมแซม
ความเสียหายของมัน; เนินเขาของเราจะถูกทอดทิ้ง
และทุ่งนาของเราจะเต็มไปด้วยหนามและวัชพืช,
หรือปกคลุมไปด้วยหนามซึ่งอันเต็มไปด้วยโรคคิด
คือ." *Travels in the Mogul Empire*,
หน้า 232-3.

นี่คือพื้นฐานประวัติศาสตร์ทางการเมืองและ
ศาสนาของมัน แต่เป็นไปได้อย่างไรที่คนตะวันออก
ไม่มีระบบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดิน, แม้
ในรูปแบบพิวคัล? ฉันทึกว่ามันขึ้นอยู่กับภูมิ
อากาศเป็นส่วนใหญ่, โดยเกี่ยวพันกับลักษณะของ
ดิน, โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีแนวทะเลทรายซึ่ง
แผ่จากซาฮาราข้ามไปยังฮาระเบีย, เปอร์เซีย,
อินเดีย และคาร์คาส, ไปจนถึงที่ราบสูงเอเชียที่
สูงที่สุด. เชื่อกันกันว่าที่มนุษย์สร้างขึ้น จึงเป็น
เงื่อนไขประการแรกของเกษตรกรรม และดังนั้น
เป็นเรื่องที่ต้องจัดการโดย, ถ้าไม่ใช่ชุมชน, ก็
จังหวัด หรือรัฐบาลกลาง. รัฐบาลในตะวันออก
ไม่เคยมีมากไปกว่าสามแผนก: คลัง (การปล้น
สะดมที่บ้าน), กลาโหม (การปล้นสะดมในบ้าน
และข้างแค่น) และสาธารณูปโภค (การจัดการ
ให้มีการผลิตได้อีก) การบำรุงที่ดินที่มนุษย์สร้าง
ขึ้น ซึ่งจะหยุดชะงักในทันทีเมื่อระบบชลประทาน
พังทลายลง, อธิบายสิ่งซึ่งไม่เช่นนั้นคงเป็นความ
จริงอันน่าสงสัยเกี่ยวกับพื้นดินที่แถบซึ่งเคยทำ
การเพาะปลูกอย่างได้ผลมาในครั้งหนึ่ง ซึ่งเคย
นี้ได้กลายเป็นที่เสื่อมโทรมและว่างเปล่า (พาสมีรา,
เพทควา, ซากปรักหักพังไนเยเมน, บางท้องถิ่นใน
อียิปต์, เปอร์เซีย และอินโดสถาน); มันอธิบาย
ความจริงที่ว่าสงครามทำลายล้างเพียงครั้งเดียว
สามารถลดจำนวนประชากรของประเทศหนึ่งได้
เป็นศตวรรษ ๆ และทำลายอารยธรรมทั้งหมด"²

2. Selected Correspondence, หน้า 82

โปรดสังเกตว่าเองเกลด์พูดโดยเจาะจงถึง "อารย-
ธรรม" ในที่นี้

หนึ่งอาทิตย์ต่อมา มาร์กซ์ได้เขียนตอบ, เห็นพ้องในเรื่องความสำคัญองงานก่อสร้างสาธารณะในสังคมเอเชีย และเน้นถึงการดำรงอยู่ร่วมกัน ของหมู่บ้าน ที่เลี้ยงตนเอง ได้กับงานสาธารณะ : “ลักษณะอันหยุดนิ่งในส่วนนี้ของเอเชีย—ถึงแม้จะมีขบวนการทั้งหมดอันไร้จุดหมาย บนผิวหน้าทางการเมือง อย่างไรก็ตาม—สามารถอธิบายได้เต็มที่จากเหตุการณ์ 2 อย่างซึ่งเป็นองค์ประกอบซึ่งกันและกัน : (1) งานก่อสร้างสาธารณะ ซึ่งเป็นธุรกิจของรัฐบาลกลาง : (2) นอกจากนี้, อาณาจักรทั้งหมด, ถ้าไม่นับเมืองใหญ่ ๆ ไม่กี่เมือง, ถูกแบ่งออกเป็นหมู่บ้าน, แต่ละแห่งมีองค์กรซึ่งไม่เกี่ยวกับใครโดยสิ้นเชิง และเป็นโลกเล็ก ๆ ในตัวของมันเอง ในชุมชนเหล่านี้บางแห่ง ที่ดินของหมู่บ้านทำการเพาะปลูกร่วมกัน, ในกรณีส่วนใหญ่ผู้ถือครองแต่ละคนทำงานในผืนนาของเขาเอง ภายในหมู่บ้านมีทาสและระบบวรรณะ ที่ดินรกร้างว่างเปล่าถูกใช้เป็นที่อยู่อาศัยร่วมกัน การทอผ้าและปั่นด้ายในครัวเรือนทำโดยภรรยาและบุตรสาว สาธารณรัฐซึ่งเรียบง่าย (idyllic) เหล่านี้ ที่บ่งชี้แก่เขตแดนของตนเองอย่างหวงแหนจากหมู่บ้านที่อยู่ข้างเคียงยังคงมีอยู่ในรูปแบบก่อนข้างสมบูรณ์ในดินแดนตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย ซึ่งเป็นของอังกฤษเมื่อไม่นานมานี้ ฉันไม่คิดว่าใครจะสามารถจินตนาการรากฐานอันหนักแน่น มากไปกว่านี้ของการหยุดนิ่งของเผด็จการนิยมเอเชีย.” มาร์กซ์กล่าวเพิ่ม, อย่างสำคัญว่า : “อย่างไรก็ตามดูเหมือนจะเป็นพวก Mohammedans (อิสลาม-ผู้แปล) ที่เป็น

คนแรกที่สถาปนาหลักการของ ‘การไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนตัวในที่ดิน’ ตลอดทั้งเอเชีย”³

ในเวลาเดียวกันนี้, มาร์กซ์ได้เสนอความคิดร่วมกันของเขาทั้งสองต่อสาธารณชนในบทความคัดลอกใน **New York Daily Tribune** : “เงื่อนไขทางภูมิอากาศและเขตแดน, โดยเฉพาะอย่างยิ่งทะเลทรายเป็นแนวใหญ่, เริ่มจากซาฮารา, ตลอดถึงอาระเบีย, เปอร์เซีย, อินเดีย และคาร์คาสี, ถึงที่ราบสูงที่สูงที่สุดในเอเชีย ทำให้ระบบกักน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น คลองและเขื่อนเก็บน้ำ เป็นรากฐานของเกษตรกรรมในตะวันออก. เช่นเดียวกับในอียิปต์และอินเดีย น้ำท่วมเป็นประโยชน์ในการเพิ่มปุ๋ยแก่ดินในเมโสโปเตเมีย, เปอร์เซีย, และอื่นๆ; ที่ระดับสูงมีประโยชน์ในการส่งน้ำมาเลี้ยงคลองชลประทาน ความจำเป็นอันยิ่งยวดในการใช้น้ำร่วมกันอย่างประหยัค, ซึ่งในตะวันตกทำให้กิจกรรมส่วนบุคคลมารวมกันเป็นเป็นสมาคมโดยสมัครใจ, เช่นในแพลนเคอร์สต์และอิตาลี, แต่ในตะวันออก, อารยธรรมยังดำเนินไปและอาณาเขตกว้างขวางมากเกินไปเกินกว่าที่จะมีสมาคมที่มาร่วมกันโดยสมัครใจ, ทำให้จำเป็นจะต้องมีการเข้ามายุ่งเกี่ยว โดยอำนาจจากส่วนกลางของรัฐบาล ดังนั้นหน้าที่ทางเศรษฐกิจสำหรับรัฐบาลในเอเชียทั้งหมด, คือหน้าที่ในการสร้างงานสาธารณะ”⁴ มาร์กซ์ยังได้เน้นว่ารากฐานทาง

3. Selected Correspondence, หน้า 85-8.

4. Marx-Engels, On Colonialism, Moscow 1960, หน้า 33 : (“The British Rule in India”).

สังคมของรูปแบบประเภทหนึ่งของรัฐบาลในอินเดีย ก็คือ “การรวมกันภายในครัวเรือน (domestic union) ของกิจกรรมเกษตรกรรมและการผลิต” ในสิ่งที่เรียกว่าระบบหมู่บ้าน, ซึ่งทำให้หน่วยเล็ก ๆ แต่ละหน่วยเหล่านี้มีการจัดองค์การที่เป็นอิสระและมีชีวิตที่พิเศษจำเพาะ”⁵ การปกครองของอังกฤษได้ทำให้โครงสร้างส่วนบนทางการเมืองของรัฐจักรวรรดิ Mughal แตกสลายลง, และบัดนี้กำลังโจมตีโครงสร้างส่วนล่างทางเศรษฐกิจสังคม ซึ่งเป็นรากฐานของมัน, โดยการนำระบบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดินมาบังคับใช้ พวก zamindari (เจ้าของที่ดิน) และ ryotwari (คนเก็บภาษี) ถึงแม้จะน่ารังเกียจ, ก็แสดงถึงรูปแบบที่เด่น ๆ สองอย่างของระบบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดิน—ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าปรารถนาจะให้ได้มาอย่างรีบด่วนที่สุดในสังคมเอเชีย”⁶ ในการเดินไปตามบทกลอน (strophe) อย่างรวดเร็ว, ด้วยความรู้สึกอันรุนแรงและการมั่นคงความ, มาร์กซ์สำรวจผลทางประวัติศาสตร์ของการที่ยุโรปมีชัยชนะเหนือพื้นดินเอเชียซึ่งกำลังกลืนกลายตัวออกมา: “ถึงแม้จะนำสะอึกสะเอียนต่อความรู้สึกของมนุษย์ที่จะต้องเป็นประจักษ์พยานการที่หัวหน้าชาตวิวงศ์และองค์กรทางสังคมที่ไม่มีพิษมีภัยจำนวนนับไม่ถ้วน ต้องเสียความเป็นระเบียบและแตกสลายลงเป็นเสี่ยง ๆ, จมลงในทะเลแห่งความระทม และมีสมาชิกที่เป็นปัจเจกบุคคลแต่ละคนสูญเสียทั้งรูปแบบโบราณ

ของอารยธรรมและวิถีการดำรงชีวิตที่สืบทอดกันมา ในขณะที่เดียวกันเราก็ต้องไม่ลืมว่าชุมชนหมู่บ้านอันเรียบง่ายเหล่านี้, ถึงแม้จะดูไม่เป็นพิษเป็นภัย, ได้เป็นรากฐานอันมั่นคงของเผด็จการกะวันออกเสมอมา, มันควบคุมบังคับกับจิตใจของมนุษย์ให้อยู่ภายในขอบเขตที่เล็กที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้, ทำให้จิตใจมนุษย์กลายเป็นเครื่องมือที่ปราศจากการต่อต้านของความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์, เป็นทาสการปกครองโดยประเพณี, สูญเสียพลังงานทางประวัติศาสตร์และความสง่างามทั้งหมด เราต้องไม่ลืมการเห็นแก่ตัวแบบอาณารชน, ซึ่งสนใจเพียงอยากจะได้ที่ดินเล็ก ๆ เพียงอย่างเดียว, ได้มองการล้มสลายของจักรวรรดิ, การก่อกรรมทำเข็ญด้วยความโหดร้ายอันสุดพรรณนา, การฆาตกรรมหมู่ประชาชนในเมืองใหญ่ ๆ อย่างเจียบ ๆ โดยไม่ได้ให้ความสนใจมากไปกว่าเหตุการณัธรรมชาต, ครัวหมู่บ้านเองก็เป็นเหยื่อของผู้รุกรานโดยก็ตามที่สังเกตเห็นมันเข้า”⁷ เขายังกล่าวเพิ่มเติมว่า “เราต้องไม่ลืมว่าชุมชนเล็ก ๆ เหล่านี้ถูกทำให้เปราะเปื้อนด้วยการแบ่งแยกของระบบวรรณะและทาส, พวกเขาทำให้มนุษย์ยอมศิโรราบต่อเหตุการณ์ภายนอกแทนที่จะยกมนุษย์ให้เป็นเจ้าของเหตุการณ์, มันเปลี่ยนรูปแบบสังคมที่สามารถพัฒนาตนเองได้ให้กลายเป็นชะตากรรมตามธรรมชาติที่ไม่เปลี่ยนแปลง”⁸

จดหมายส่วนตัวของมาร์กซ์และการกล่าวในที่สาธารณะในปี 1853 จึงใกล้เคียงมากกับหัวข้อหลักในคำอธิบายที่อยู่ที่เพิ่มเติมในยุโรปเกี่ยวกับ

5. On Colonialism, หน้า 35.

6. On Colonialism, หน้า 77 : “The Future Results of British Rule in India”, บทความวันที่ 22 กรกฎาคม 1853.

7. On Colonialism, หน้า 36.

8. เห่งอ้าง, หน้า 37.

กับประวัติศาสตร์และสังคมของเอเชีย, ทั้งในทิศทางและน้ำหนัก. ความต่อเนื่อง, ซึ่งประกาศอย่างเปิดเผยตั้งแต่เริ่มแรกในการอ้างถึงเบอร์เนียร์, เห็นชัดเป็นพิเศษในการเสนออย่างของมาร์กซ์ในเรื่องการหยุดนิ่งและไม่เปลี่ยนแปลงของโลกตะวันออก. เขาเขียนว่า "สังคมอินเดียไม่มีประวัติศาสตร์ใดๆเลย, อย่างน้อยที่สุดไม่มีประวัติศาสตร์ที่ทราบ"⁹; สองสามปีถัดมาเขาเอ่ยถึงจีนว่า, "เจริญเติบโตแบบพืชผักกัดานการเวลา". (vegetating in the teeth of time)¹⁰ อย่างไรก็ตาม, จุดสำคัญหลัก ๆ สองอัน อาจจะกลั่นเอาออกมาได้จากข้อความโต้ตอบของเขากับเองเกดส์ ทั้งสองคนได้รับอิทธิพลส่วนหนึ่งจากแนวความคิดที่มีมาก่อน อันแรกคือแนวความคิดว่างานชลประทานสาธารณะ, ซึ่งมีความจำเป็นเพราะภูมิอากาศร้อนอบอ้าว, เป็นตัวกำหนดที่สำคัญของรัฐเผด็จการที่มีอำนาจรวมศูนย์, ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินแค่เพียงผู้เดียว, ในเอเชีย, สิ้น, ในความเบ้จริง, คือการรวมเอาหัวข้อ 3 อัน ซึ่งแต่ก่อนนี้อยู่ห่างจากกัน—เกษตรกรรมพลังน้ำ (สมิธ) ชะตากรรมทางภูมิศาสตร์ (มองเตสกีเออ), และกรรมสิทธิ์ทางการเกษตรของรัฐ (เบอร์เนียร์). องค์ประกอบที่เป็นหัวข้อประการที่สองถูกเพิ่มเติมโดยคำอ้างที่ว่า เขตล้าฐานทางสังคมซึ่งถูกเผด็จการตะวันออกช้อนทับเอาไว้ คือ ชุมชนหมู่บ้านที่เลี้ยงตนเองได้, ซึ่งแสดงออกในการที่คัดกรรมและเกษตรกรรมในครัวเรือน เป็นกิจกรรมร่วมกัน. แนวความคิดเหล่านี้, ดังที่เราได้เห็นมาแล้ว,

ก็ถูกพัฒนามาแล้วในรุ่นก่อน(เช่นเฮเกล).มาร์กซ์, ซึ่งได้ข้อมูลจากรายงานของการบริหารงานอาณานิคมอังกฤษในอินเดีย, บัดนี้ได้ให้ตำแหน่งใหม่และความสำคัญมากขึ้นแก่มันในแผนภาพกว้าง ๆ ที่เขารับมา รัฐพลังน้ำ(ข้างบน) และหมู่บ้านที่พึ่งตนเอง(ข้างล่าง) ถูกผนวกเข้าอยู่ในสูตรเดียวกัน ซึ่งภายในมีคุณภาพทางแนวความคิดระหว่างทั้งสองสิ่ง

สี่หรือห้าปีถัดมา, อย่างไรก็ตาม, เมื่อมาร์กซ์กำลังร่าง Grundrisse, แนวความคิดอันหลังเรื่อง "ชุมชนหมู่บ้านที่เลี้ยงตนเองได้" ได้มีบทบาทหลักอย่างเห็น ได้ชัดในการพรรณนาสิ่งที่เขาจะเรียกว่า "วิถีการผลิตแบบเอเชีย". เนื่องจากมาร์กซ์ได้หันมาเชื่อว่ากรรมสิทธิ์ของรัฐในที่ดินในตะวันออกเป็นการซ่อนเร้นการเป็นเจ้าของที่ร่วมกันของเผ่า-ชุมชน, โดยหมู่บ้านที่สามารถเลี้ยงตนเองได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่แท้จริงทางเศรษฐกิจสังคมที่อยู่เบื้องหลัง "เอกภาพในจินตนาการ" ของกรรมสิทธิ์ในที่ดินของผู้ปกครองเผด็จการ. "เอกภาพแบบครอบ-คลุมทั้งหมด ซึ่งอยู่เหนือชุมชนเล็ก ๆ ที่เหมือนกันเหล่านี้อาจดูเหมือนเป็นเจ้าของที่สูงกว่าหรือเจ้าของแค่เพียงผู้เดียว, ชุมชนจริง ๆ เป็นเพียงผู้ถือครองที่สืบทอดกันมา ผู้เผด็จการในที่นี้ปรากฏเป็นเหมือนบิดาของชุมชนเล็ก ๆ จำนวนมากทั้งหมด, จึงทำให้เอกภาพร่วมกันของทุก ๆ คนเป็นความจริง. ดังนั้นสิ่งที่ตามมาคือผลิตภัณฑ์ส่วนเกินจึงเป็นของเอกภาพที่สูงสุดนั้น. ดังนั้นเผด็จการตะวันออกจึงดูเหมือนจะนำไปสู่การ ไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน. อย่างไรก็ตาม โดยจริงแล้ว, รากฐานของมันคือกรรมสิทธิ์ร่วมกัน, โดยกรณี

9. เพิ่งอ้าง, หน้า 76.

10. เพิ่งอ้าง, หน้า 188.

ส่วนใหญ่, เกิดขึ้นจากการรวมกันของหัตถกรรม และกสิกรรมภายในชุมชนเล็ก ๆ ซึ่งจะสามารถเลี้ยงตนเองได้โดยสิ้นเชิงและมีเงื่อนไขภายในในการผลิตและการผลิตส่วนเกิน.¹¹ การค้นคิดหัตถวิธีผลิตใหม่ที่เกิดขึ้นพร้อมกับการขยายการใช้แนวความคิดของมาร์กซ์เกี่ยวกับวิธีการผลิตแบบนี้ออกไปมากขึ้น, ซึ่งไม่ผูกพันโดยตรงกับเอเชียอีกต่อไป ดังนั้น, เขาจึงกล่าวต่อไป: “อย่างมากที่สุดที่กรรมสิทธิ์ร่วมประเภทนี้ปรากฏออกมาเป็นจริงในแรงงาน มันสามารถปรากฏได้เป็นสองทาง. ชุมชนเล็ก ๆ อาจเจริญเติบโตแบบพืช (vegetate) โดยเป็นอิสระอยู่ข้างเคียงกันและภายในแต่ละหมู่บ้าน ปัจจุบันบุคคลใช้แรงงานโดยอิสระพร้อมกับครอบครัวของเขาบนที่ดินที่อุกแบ่งปันให้, อย่างที่สอง การเป็นเอกภาพนี้อาจเกี่ยวกับการจัดองค์กรแรงงานร่วมกัน, ซึ่งก่อให้เกิดระบบที่เป็นจริงเช่นในแม็กซิโก, และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เปรู, ในหมู่พวกเซลท์โบราณ, และบางเผ่าในอินเดีย. ยิ่งไปกว่านั้น, ชุมชนภายในองค์กรของเผ่า อาจมีแนวโน้มที่จะปรากฏเป็นการแสดงออกของเอกภาพของมัน โดยผ่านหัวหน้าของเผ่าของกลุ่มเครือญาติ, หรือในความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าครอบครัว ดังนั้นจึงอาจเป็นรูปแบบชุมชนที่เป็นเผด็จการมากขึ้นหรือเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น เงื่อนไขภายในชุมชนในการจัดสรรทรัพยากรโดยใช้แรงงาน เช่นระบบชลประทาน (สำคัญมากสำหรับพลเมืองในเอเชีย), ช่องทางในการคมนาคมและอื่น ๆ, ดูเหมือนว่าจะเป็นผลงานของเอกภาพที่สูงขึ้นไป—

11. Pre-Capitalist Economic Formations, หน้า 69-70 (Grundrisse, หน้า 472-3)

รัฐบาลเผด็จการซึ่งทรงตัวอยู่เหนือชุมชนขนาดเล็ก”¹² รัฐบาลเผด็จการแบบนี้, มาร์กซ์ก็เหมือนจะเชื่อว่า, เกณฑ์แรงงานไว้ฝีมือและไม่ประจำการจากกลุ่มประชาชนของมัน, ซึ่งเขาเรียกว่า “การเป็นทาสแบบทั่วไป (generalized slavery) ในตะวันออก”¹³ (ไม่ควรถับสน, เขาย้ำ, กับระบบทาสแท้ ๆ (proper) ในยุคโบราณคลาสสิกในเมดิเตอร์เรเนียน). เมืองภายใต้เงื่อนไขเช่นนี้มักจะอยู่เหนือความคาดฝัน หรือไม่ใช่รากแท้ในเอเชีย: “นครในความหมายอันสมบูรณ์จะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับหมู่บ้านเหล่านี้ก็ต่อเมื่อที่ทั้งของมันเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการค้าต่างประเทศ, หรือเป็นสถานที่ที่ผู้นำรัฐและข้าหลวงใหญ่ในอาณานิคมแลกเปลี่ยนภาษี (ผลิตผลส่วนเกิน) กับแรงงาน ซึ่งเขาใช้จ่ายเป็นกองทุนแรงงาน (labour-funds).....ประวัติศาสตร์เอเชียเป็นเอกภาพที่ไม่มี ความแตกต่างระหว่างเมืองและชนบท (นครใหญ่, กล่าวให้ถูกต้องแล้ว, ควรดูมุมมองว่าเป็นเพียงค่ายของกษัตริย์ ซึ่งซ้อนอยู่บนโครงสร้างทางเศรษฐกิจจริง ๆ)”¹⁴ ดังนั้นเสียงสะท้อนของเบอร์เนียร์, ซึ่งเป็นผู้กระตุ้นความคิดของมาร์กซ์เกี่ยวกับตะวันออกในปี 1853, เป็นคนแรก, จึงถูกได้ยินอย่างชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง

องค์กรประกอบใหม่ที่สำคัญในงานเขียนของมาร์กซ์ในปี 1857-8, ซึ่งอีกหนึ่งปีถัดมา, เป็น

12. Pre-Capitalist Economic Formations, หน้า 70-1 (Grundrisse, หน้า 473-74)
 13. เท็งฮัง, หน้า 95
 14. เท็งฮัง, หน้า 71, 77-8 (Grundrisse, หน้า 495, 474, 479)

ครั้งแรกและครั้งเดียว, ที่เขาค้างชื่อเป็นทางการว่า "วิธีการผลิตแบบเอเชีย"¹⁵ ได้แก่ความคิดว่าในเอเชียและที่อื่น ๆ มีการเป็นเจ้าของที่ดิน (ownership) โดยชุมชนหรือเผ่าของหมู่บ้านที่เลี้ยงตนเองได้, ภายใต้การซื้อขายปกคลุมอันเป็นทางการของการที่รัฐมีกรรมสิทธิ์เหนือที่ดิน, อย่างไรก็ตาม, ในงานเขียนซึ่งสมบูรณ์และได้รับการตีพิมพ์ มาร์กซ์ไม่เคยเสนอแนวความคิดใหม่อย่างเบ็ดเสร็จเลย. ใน *Capital*, ในทางตรงกันข้าม, เขาได้ถอยกลับไปอยู่ในตำแหน่งเดิมเมื่อครั้งที่เขียนจดหมายติดต่อกับเองเกลส์อีกครึ่งหนึ่ง. เนื่องจากในคำหนึ่ง, เขาย้ำอีกครั้ง, ด้วยความยาวกว่าเดิม, ถึงความสำคัญของโครงสร้างอันประหลาดของชุมชนในหมู่บ้านในอินเดีย, ซึ่งเขาเสนอว่าเป็นแบบฉบับของเอเชียทั้งหมด เขาพรรณนาไว้ดังนี้ :

"ชุมชนอินเดียซึ่งมีขนาดเล็กและเก่าแก่อย่างมากเหล่านี้, ซึ่งบางแห่งได้มีอายุต่อเนื่องมาจนทุกวันนี้, มีรากฐานอยู่บนการเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน, บนการผสมผสานกันของเกษตรกรรมและหัตถกรรม, และบนการแบ่งงานกันทำอันแก้ไขไม่ได้... ส่วนประกอบของชุมชนเหล่านี้แตกต่างกันไปในแต่ละส่วนของอินเดีย. ในหมู่บ้านที่มีรูปแบบที่เรียบง่ายที่สุด, ที่ดินถูกใช้ทำการเพาะปลูกร่วมกัน, และผลิตผลถูกแบ่งปันกันในหมู่สมาชิก. ใน

15. "อย่างกว้าง ๆ, วิธีการผลิตแบบเอเชีย, โบราณ, พืชผล, และบุรุษดั้งเดิมใหม่อาจ designated ว่าเป็นยุค ซึ่งกำหนดความก้าวหน้าในพัฒนาการทางเศรษฐกิจของสังคม" *Preface & A Contribution to the Critique of Political Economy*, London 1971. หน้า 21.

เวลาเดียวกัน, การปั่นด้าย และทอผ้า ทำกันในแต่ละครอบครัวเป็นอุตสาหกรรมเสริม ช่าง ๆ กับประชาชนที่ทำงานอย่างเฉียดและเหมือนกัน เราพบ "ผู้นำชุมชน", ซึ่งเป็นผู้พิพากษา, ตำรวจ และคนเก็บภาษีในคนคนเดียวกัน, คนทำบัญชี, ซึ่งจับบัญชีการเพาะปลูกและบันทึกทุก ๆ อย่างที่เกี่ยวข้อง, เจ้าหน้าที่อีกคนหนึ่งซึ่งฟ้องร้องพิพากษาค้นทำผิด, บังคับคนแปลงหน้าที่เดินทางผ่านมาและคุ้มกันเขาไปยังหมู่บ้านถัดไป, คนรักษาเขตแดน, ซึ่งบังคับเขตแดนจากชุมชนใกล้เคียง, ผู้ดูแลน้ำ, ซึ่งแจกจ่ายน้ำจากถังเก็บน้ำรวมเพื่อการชลประทาน, พรหมณ์, ซึ่งทำพิธีกรรมทางศาสนา, ครูซึ่งสอนนักเรียนให้อ่านและเขียนบนพื้นทราย, พรหมณ์ผู้ชำนาญเรื่องปฏิทินหรือโหร, ซึ่งประกาศวันดีและวันไม่ดีสำหรับการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยว, และวันอื่น ๆ ในการเกษตร, ช่างเหล็กและช่างไม้, ซึ่งทำและซ่อมแซมเครื่องมือการเกษตรทั้งหมด, ช่างปั้นหม้อ, ซึ่งปั้นหม้อทั้งหมดสำหรับหมู่บ้าน, ช่างตัดผม, คนซักผ้า, ช่างเงิน, กวีซึ่งมีอยู่ทั่วไป ซึ่งในบางหมู่บ้านทำหน้าที่แทนช่างเงิน, และในอีกหมู่บ้าน, แทนครู คนจำนวนนับโหล่นี้อาจอยู่ได้จากการเลี้ยงดูของชุมชนทั้งหมด. ถ้าประชากรเพิ่มขึ้น, ชุมชนใหม่จะถูกตั้งขึ้น, ด้วยแบบแผนเช่นเดียวกับชุมชนเก่า, บนที่ดินที่ยังไม่มีใครจับจอง"¹⁶ จะสังเกตได้ว่าข้อความนี้, ตั้งแต่การเรียงลำดับชื่อของอาชีพในชนบท (ผู้พิพากษา-คนดูแลน้ำ-นักสำรวจ-พรหมณ์-โหร-ช่างเหล็ก-ช่างไม้-ช่างปั้นหม้อ-ช่างตัดผม-คนซักผ้า-กวี) จริง ๆ แล้วเป็นคำ

16. *Capital*, I, หน้า 357-8

ข้อคำกับในหนังสือ *Philosophy of History* ของเฮเกลที่ได้อ้างแล้ว การเปลี่ยนแปลงประการเดียวในการพรรณานี้ คือการพรรณารายนามให้ยาวขึ้น และแทนที่ "แพทย์, นักธนู, และนักดนตรี" ของเฮเกลด้วย "คนรักษาเรศแคน, ช่างเงิน และครู" ด้วยสำนวนที่เหมือนจริงมากกว่าของมาร์กซ์¹⁷

ข้อสรุปทางการเมืองที่มาร์กซ์ได้มาจากภาพสามมิติทางสังคมแบบย่อ เกือบจะเหมือนกับภาพในอศิศซึ่งเฮเกลได้เสนอไว้ตามตีพิมพ์ก่อน : ความมากมายเกิน ไปอันปราศจากรูปแบบของหมู่บ้านที่ผลิตเลี้ยงตนเองได้. ที่มีการรวมกันของหัตถกรรมและเกษตรกรรม และการเพาะปลูกร่วมกัน เป็นรากฐานทางสังคมของการไม่มีการเปลี่ยนแปลงในเอเชีย. เนื่องจากชุมชนชนบทที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงถูกแยกออกจากความร่ำรวยของรัฐที่อยู่เบื้องบน. "ความเรียบง่ายในการผลิตในชุมชนที่เลี้ยงตนเองได้เหล่านี้ ซึ่งผลิตตนเองซ้ำขึ้นมาในรูปแบบเดิม และเมื่อถูกทำลายไปโดยอุบัติเหตุ, เกิดขึ้นได้อีกครั้งในจุดเดิมและภายใต้ชื่อเดิม—ความเรียบง่ายอันนี้เป็นกฎแจไปสู่ความล้มของการ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในสังคมเอเชีย, การ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งตรงกันข้ามอย่างนำ

ตกตะลึงกับการสลายตัวและการเกิดขึ้นใหม่อย่างบ่อยครั้งของสังคมเอเชีย, และการเปลี่ยนแปลงราชวงศ์อันไม่เคยหยุด. โครงสร้างองค์กรประกอบทางเศรษฐกิจของสังคมไม่เคยถูกแตะต้องโดยเมฆฝนจากท้องฟ้าแห่งการเมือง"¹⁸ ในอีกคำหนึ่ง ในขณะที่เขายืนยันว่าหมู่บ้านเหล่านี้มีลักษณะเด่นของการครอบครองที่ดินร่วมกัน และมีการเพาะปลูกร่วมกันย่อย ๆ. มาร์กซ์ไม่กล่าวอีกต่อไปว่ามีมันแสดงออกถึงกรรมสิทธิ์ในที่ดินของชุมชนหรือเผ่า. ในทางตรงกันข้าม เขาย้อนกลับไปในจุดดั้งเดิมของเขาซึ่งตรงไปตรงมาและไม่คลุมเครือว่าสังคมเอเชียมีลักษณะเฉพาะ คือกรรมสิทธิ์ของรัฐในที่ดิน "ในกรณีที่ถูกผลิตโดยตรงไม่ได้เผชิญหน้ากับเจ้าของที่ดิน แต่, เช่นในเอเชีย อยู่ภายใต้การจําหนักโดยตรงจากรัฐซึ่งอยู่เหนือพวกเขาในฐานะเจ้าของที่ดินและกษัตริย์ในเวลาเดียวกัน, ถ้าเช่าและภาษีก็คือสิ่งเดียวกัน, หรือ ไม่มีภาษาที่ต่างไปจากรูปแบบของค่าเช่าที่ดิน. ภายใต้สถานการณ์เช่นนั้น ไม่มีพลังกดดันทางเศรษฐกิจและการเมืองใดที่เข้มแข็งกว่าการยอมศิโรราบโดยทั่วกันต่อรัฐ รัฐเป็นเจ้านายที่ยิ่งใหญ่ที่สุด การเป็นกษัตริย์ในที่นี้คือ การเป็นเจ้าของที่ดินในระดับชาติ. แต่, ในอีกคำหนึ่ง ไม่มีการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินส่วนบุคคล ถึงแม้ว่าจะมีการครอบครองที่ดินทั้งโดยส่วนตัวและร่วมกัน"¹⁹ มาร์กซ์ที่พัฒนาแล้วใน *Capital* จึงยังคงข้อสัจย์ก่อนจินตนาการคลาสสิกของยุโรปเกี่ยวกับเอเชียซึ่งเขาได้รับมาจากนักคิดรุ่นก่อน ๆ จำนวนมาก

17. เห็นได้ชัดว่าเฮเกลและมาร์กซ์ใช้ข้อมูลแหล่งเดียวกัน Louis Dumont ได้ชี้ให้เห็นว่าอันแรกเริ่มของการพรรณานอนมีลักษณะจำเพาะแบบนี้มาจากรายงานของ Munro ในปี 1808 : ดู "The Village Community" from Munro to Maine; *Contribution to Indian Sociology*, IX, ธันวาคม 1966, หน้า 70-3.

18. *Capital*, I, หน้า 358

19. *Capital*, III, หน้า 771-2

ยังคงเหลือที่จะพิจารณาการเกี่ยวข้องอย่างไม่เป็นทางการในช่วงหลังของมาร์กซ์และเอนเงิลส์เกี่ยวกับปัญหาทั้งหมดของ “เผด็จการตะวันออก” อาจกล่าวตั้งแต่แรกเริ่มว่า โดยที่จริงแล้วข้อเขียนทั้งหมดหลังจาก Capital – ส่วนใหญ่ในรูปจดหมาย—มีลักษณะสาระสำคัญของ Grundrisse อีกครั้ง. เขาแสดงความเกี่ยวพันซ้ำแล้วซ้ำอีกของกรรมสิทธิ์ในที่ดินของชุมชน โดยมีหมู่บ้านที่เลี้ยงตนเองได้ กับเผด็จการเอเชียที่มีอำนาจรวมศูนย์และประกาศว่าสิ่งแรกเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมของสิ่งหลัง. ทั้งนี้มาร์กซ์, ในร่างจดหมายถึง Zasulich ในปี 1861, ซึ่งให้คำจำกัดความชุมชนมีร์ (mir) ของรัสเซีย ภายใต้ระบบชาร์ ว่าเป็นชุมชนซึ่ง “กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของชุมชน, แต่ชาวนาแต่ละคนเพาะปลูกและจัดการที่นาของเขาด้วยตัวของเขาเอง” กล่าวคือ : “การโคกเกี่ยวของชุมชนหมู่บ้าน, การไม่มีการเกี่ยวพันระหว่างชีวิตของพวกเขา, โลกเล็ก ๆ ที่ผูกติดกับชุมชนนี้, ไม่ได้เป็นลักษณะที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งในรูปแบบสุดท้ายของสังคมบุพกาล อย่างไรก็ตาม, ที่ใดที่มันเกิดขึ้น มันทำให้เกิดเผด็จการจากส่วนกลางเหนือชุมชน”²⁰ เอนเงิลส์, ในส่วนของเขา ได้เขียนหัวข้อเดียวกันนี้ถึงสองครั้ง ในปี 1875, ก่อนที่มาร์กซ์จะเขียนถึง Zasulich เขาได้เขียนบทความเกี่ยวกับรัสเซีย : “การโคกเกี่ยวโดยสิ้นเชิงของชุมชนเหล่านี้, ซึ่งก่อให้เกิด

20. ข้อสังเกตเหล่านี้มาจากร่างจดหมายครั้งที่สองถึง Zasulich มันได้พิมพ์ขึ้นอีกครั้งในบทประกอบเรื่องของ Pre - Capitalist Economic Formations, หน้า 143.

ผลประโยชน์ที่คล้ายคลึงกันแต่ไม่มีแรงไต่กร่วมกัน, ในประเทศ, เป็นรากฐานโดยธรรมชาติของเผด็จการตะวันออก : จากอินเดียถึงรัสเซีย, ที่ใดก็ตามที่รูปแบบสังคมเช่นนี้ปกคลุมอยู่ มันย่อมก่อให้เกิดรัฐเช่นนั้นเป็นส่วนเสริมของมัน”²¹ ในปี 1882, ในบทความที่ไม่ได้ตีพิมพ์เรื่องยุค Frankish ในประวัติศาสตร์ยุโรปตะวันตก, เขาได้ตั้งข้อสังเกตอีกครั้งว่า : “ที่ซึ่งมีรัฐเกิดขึ้นในยุคเมื่อชุมชนหมู่บ้านทำการเพาะปลูกในที่ดินร่วมกัน, หรืออย่างน้อยก็จัดสรรชั่วคราวให้ครอบครัวต่าง ๆ กัน, และที่ซึ่งยังไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลเกิดขึ้น เช่น ในพวกอารยันในเอเชีย และพวกรัสเซีย, อำนาจอรัฐจะเป็นรูปแบบเผด็จการ”²² ประการสุดท้าย, ในงานหลักของเขาที่ตีพิมพ์เกี่ยวกับยูกัน, เอนเงิลส์ย้ำความคิดทั้งสองประการ ซึ่งตั้งแต่เริ่มแรกได้เป็นประเด็นที่เด่นชัดที่สุดในความคิดร่วมกันของเขากับมาร์กซ์. ในอีกด้านหนึ่ง, เขาย้ำ—หลังจากที่ผ่านไปถึงสองทศวรรษ—ถึงความสำคัญของพลังนำในการก่อตัวของรัฐเผด็จการในเอเชีย. “ถึงจำนวนเผด็จการซึ่งมีและเสื่อมอำนาจในเปอร์เซียและอินเดียจะมีมากมายเพียงใด, ทุกคนต่างก็ตระหนักเต็มที่ว่าเหนือสิ่งอื่นใด พวกเขาเป็นผู้จัดการรับผิดชอบในการบำรุงรักษาระบบชลประทานตลอดทั้งลุ่มแม่น้ำ, ซึ่งถ้าปราศจากสิ่งนี้ ไม่มีการทำเกษตรกรรมใดจะเกิดขึ้นได้”²³ ในเวลาเดียวกันเขาเสนออีกครั้งถึงลักษณะการพึ่งตนเองอันเป็นลักษณะของชุมชนหมู่บ้าน โดยมีกรรมสิทธิ์ร่วมใน

21. Marx-Engles, Werke, Bd. 18, หน้า 563.

22. Werke, Bd. 19 หน้า 475

23. Anti-Duhring, Moscow 1947, หน้า 215

ที่ดินภายใต้เผด็จการเอเชีย. ในขณะที่แสดงความคิดว่า “ในตะวันออกทั้งหมด.....ชุมชนหมู่บ้านหรือรัฐเป็นเจ้าของที่ดิน”,²⁴ เขายังประกาศว่ารูปแบบที่เก่าที่สุดของชุมชนเช่นนั้น—ซึ่งคือ ชุมชนที่เขาเห็นมีลักษณะการเป็นเจ้าของที่ดินโดยชุมชน—เป็นรากฐานของเผด็จการ. “ในที่ซึ่งชุมชนโบราณยังคงมีอยู่, มันได้ก่อรากฐานเป็นพันๆ ปีสำหรับรูปแบบที่โหดร้ายที่สุดของรัฐ, เผด็จการตะวันออก, จากอินเดียถึงรัสเซีย”²⁵

ถ้ามกล่าวอย่างแน่ชัดนั้นคงเป็นการสรุปการสำรวจของเราเกี่ยวกับทัศนะของผู้ก่อตั้งวิถุนิยมประวัติศาสตร์ของประวัติศาสตร์และสังคมเอเชีย. จะสรุปไปอย่างไร? เห็นชัดว่าการปฏิเสธในแง่ลบของมาร์กซ์ ที่จะอธิบายเป็นนัยทั่วไปถึงวิธีการผลิตแบบฟิวคัลออกไปนอกยุโรป มีสิ่งที่กักกันในความเชื่อในแง่บวกของเขา ซึ่งสนับสนุนโดยเองเกลส์, ว่ามี “วิธีการผลิตแบบเอเชีย” ซึ่งเป็นลักษณะของตะวันออก ซึ่งแบ่งแยกมันทางประวัติศาสตร์และสังคมจากตะวันตก. จุดเด่นของวิธีการผลิตนี้, ซึ่งทำให้มันต่างจากระบบฟิวคัลโดยทันทีคือการไม่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนบุคคล: สำหรับมาร์กซ์, นี่เป็น “กุญแจ” อันแรกของโครงสร้างทั้งหมดของวิธีการผลิตแบบเอเชีย. เองเกลส์ถือว่าการไม่มีสมบัติในการเกษตรของปัจเจกบุคคลเป็นผลมาจากภูมิอากาศหรืออุปสรรค, ทำให้จำเป็นต้องมีงานชลประทานขนาดใหญ่และดังนั้นจึงต้องมีการควบคุมพลังในการผลิตโดยรัฐ. มาร์กซ์คิดอยู่ชั่วขณะในข้อเสนอที่ว่ามันถูกนำมาสู่ตะวันออก

ครั้งแรกโดยชัยชนะของพวกอิสลาม, แต่ในที่สุดเขาอมรับข้อวินิจฉัยของเองเกลส์ว่าเกษตรกรรมพลังน้ำอาจเป็นพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ของการไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดิน ซึ่งทำให้วิธีการผลิตแบบเอเชียผ่านออกไป. อย่างไรก็ตามในภายหลัง, มาร์กซ์หันมามีความเชื่อใน Grundrisse ว่า กรรมสิทธิ์ในที่ดินของรัฐในตะวันออกบดบังการเป็นเจ้าของที่ดินโดยเผ่า—ชุมชนในรูปของหมู่บ้านที่พึ่งตนเองได้. ใน Capital เขาละทิ้งแนวความคิดนี้, ย้ำถึงความเชื่อที่เชื่อกันมานานในยุโรปอันเป็นประเพณีที่ไม่ต้องพิสูจน์เรื่องการที่รัฐเป็นเจ้าของที่ดินแต่เพียงผู้เดียวในเอเชีย. ในขณะที่ยังคงความเชื่อในความสำคัญของชุมชนชนบทที่ปิดตัวเอง (self-enclosed) ว่าเป็นรากฐานของสังคมตะวันออก. อย่างไรก็ตาม ในช่วงสองทศวรรษหลังจากตีพิมพ์ Capital ทั้งมาร์กซ์และเองเกลส์ดอยกลับไปสู่ความคิดว่ารากฐานทางสังคมของเผด็จการตะวันออกคือชุมชนหมู่บ้านที่เลี้ยงตนเองได้, โดยมีสมบัติทางกรรมเป็นของชุมชน ไม่มีบทบาทที่สอดคล้องเป็นระบบเรื่อง “วิธีการผลิตแบบเอเชีย” ที่จะหาได้จากงานเขียนของพวกเขา, เนื่องจากความล้มเหลวครั้งที่ได้แสดงไว้ข้างต้น. แค่นอกเหนือไปจากนี้แล้วภาพร่างคร่าว ๆ ของมาร์กซ์ เกี่ยวกับสิ่งที่เขาเชื่อว่าเป็นรูปแบบเดิมของโครงสร้างสังคมของเอเชยรวมองค์ประกอบพื้นฐานดังต่อไปนี้: การไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินส่วนบุคคล, การมีระบบชลประทานขนาดใหญ่ในเกษตรกรรม, การมีชุมชนหมู่บ้านที่เลี้ยงตนเองได้ ซึ่งรวมทั้ลดกรรมกับการเพาะปลูกและการเป็นเจ้าของที่ดินโดยชุมชน, การ

24. Anti-Duhring, หน้า 211

25. เติ้งอัง, หน้า 217

ยุคหนึ่งของการของข้าราชการ ซึ่งเป็นคนเก็บค่าเช่าที่อยู่อย่างเฉื่อยชา และการปกครองโดยกษัตริย์เผด็จการซึ่งเก็บเกี่ยว ผลผลิตส่วนเกินส่วนใหญ่ และทำหน้าที่ไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือกลางในการกดขี่ของชนชั้นปกครอง, แต่เป็นเครื่องมือหลักของมันในการขูดรีดทางเศรษฐกิจ ระหว่างหมู่บ้านที่ผลิตตนเองข้าวได้ "ข้างล่าง" และรัฐที่ใหญ่ผิดปกติ "ข้างบน" ไม่มีพลังกักกลางใดๆ ผลกระทบของรัฐต่อภาพปะติดปะต่อของหมู่บ้านข้างล่างเป็นเพียงผลกระทบภายนอกและเป็นรูปแบบบรรณาการ, ความเข้มแข็งหรือการแตกสลายของรัฐประการใดก็ตามไม่ได้กระทบถึงสังคมชนบท. ประวัติศาสตร์การเมืองของตะวันออก ดังนั้นจึงเป็นวัฏจักรอย่างแท้จริง มันไม่มีพัฒนาการที่เป็นพลวัตรหรือสะสมเพิ่มทวี ผลคือความเฉื่อยชาตลอดกาล และการไม่มีการเปลี่ยนในเอเชีย, หลังจากที่มีมันได้ ไปถึงระดับอันเฉพาะที่แน่นอนของอารยธรรมของมันแล้ว.

(III)

เมื่อเร็ว ๆ นี้ได้มีการฟื้นฟูแนวความคิดของมาร์กซ์เรื่อง "วิธีการผลิตแบบเอเชีย" กันขึ้นมา มากพอสมควร : นักเขียนหลายคน, ซึ่งตระหนักในความอัปจนในการมองว่าทุกสังคมจะต้องผ่านขั้นตอนของสังคมพื้ดลัดก่อนรับว่าเป็นการปลดปล่อยทางทฤษฎีจากแผนโครงสร้างที่แข็งทื่อและเป็นเส้นตรง (linear) มากเกินไปของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ หลังจากที่ถูกล้มมา

เป็นเวลานาน, "วิธีการผลิตแบบเอเชีย" ในวันนี้ได้มาถึงยุคใหม่¹ สำหรับวัตถุประสงค์ในข้อเขียนนี้, สิ่งทีเผชิญหน้าการศึกษา มาร์กซิสต์ใดก็ตาม, แม้กระทั่งของประวัติศาสตร์ยุโรป, คือคำถามที่ว่าการยึดครองของพวกออตโตมานในบอลข่านเป็นแนวทางที่น่าอดุกถองของรัฐเทอกริกซึ่งอยู่ในทวีปเดียวกัน, บนอีกด้านหนึ่งของระบบศักดินาหรือไม่. จุดมุ่งหมายดั้งเดิมของมาร์กซ์เห็นได้ชัดเพียงพอ : มันดูกว้างขึ้นมาเพื่อจะทดแทนความล้มเหลวของอารยธรรมที่ไม่ใช่ยุโรปสำคัญๆ ในยุคของเขา, ถึงแม้จะมีระดับวัฒนธรรมที่สูง, ในการศึกษาที่จะพัฒนาไปสู่ระบบทุนนิยม, เช่นที่ยุโรปได้ทำมาแล้ว. เผด็จการตะวันออกซึ่งมาร์กซ์คิดถึงในตอนแรกคือ จักรวรรดิในเอเชีย เช่น เทอกริก, เปอร์เซีย, อินเดีย และจีน ที่มีอยู่ในยุคนั้นหรือก่อนหน้ายุคนั้นไม่นานนัก-กลุ่มซึ่งจับจุดสนใจในการศึกษาของโจนส์. ข้อมูลส่วนใหญ่ของเขา, โดยจริงแล้ว, ได้มาจากกรณีเพียงประการเดียวของ Mughal อินเดีย, ซึ่งถูกทำลายไปหนึ่งศตวรรษก่อนหน้านั้นโดยอังกฤษ อย่างไรก็ตาม, ในบทความก่อนหน้านี้ ใน Grundrisse, มาร์กซ์ได้ขยายการใช้คำ "Asiatism" ไปยังสังคมที่แตกต่างกันมากมาย, ซึ่งอยู่นอกเอเชียไปเลย : ที่เห็นชัด, คือโครงสร้างสังคมอเมริกันของ

1. มีหนังสือ 2 เล่ม ให้ตัวอย่างที่พอเพียง : รวมบทความใน Sur le 'Mode de Production Asiatique', Paris 1969 ซึ่งรวบรวมบรรณาการเกี่ยวกับงานในหัวข้อนี้เพิ่มเติม; และ general conspectur ใน G. Sofri, Il Mode de Produzione Asiatico, Turin 1969.

เม็กซิโกและเปรูก่อนชัยชนะของสเปน, และแม้แต่ เซดิก และสังคมน์คนอื่น ๆ เหตุผลสำหรับการขยายแนวความคิดที่เห็นได้ชัดจากบทร่างใน *Grundrisse* เอง. มาร์กซ์หันมาเชื่อว่ารากฐานความเป็นจริงของวิธีการผลิต “แบบเอเชีย” ไม่ได้อยู่ที่กรรมสิทธิ์ของรัฐในที่ดิน, งานพล่งน้ำแบบรวมศูนย์ หรือเผด็จการทางการเมือง, แต่อยู่ใน “กรรมสิทธิ์ของชุมชนหรือเผ่า” ในที่ดินในหมู่บ้านที่พึ่งตนเองได้, ซึ่งรวมหัตถกรรมและเกษตรกรรมเข้าด้วยกัน. ภายในเงื่อนไขของแผนโครงสร้างอันเริ่มแรกของเขา, การเน้นความสนใจทั้งหมดของเขาเปลี่ยนจากวิธีแบบอมาตยาธิปไตย (bureaucratic) ข้างบน ไปยังหมู่บ้านที่พึ่งตนเองได้ข้างล่าง, และเมื่อสิ่งหลังนี้ถูกระบุว่าเป็น “เผ่า” และกำหนดว่าเป็นชุมชน ซึ่งมีระบบที่ค่อนข้างเสมอภาคในการผลิตและทรัพย์สิน, ช่องทางก็เบี่ยงกว้างสำหรับการขยายแนวความคิดเรื่องวิธีการผลิตแบบเอเชียอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ไปยังสังคมน์ซึ่งแตกต่างโดยสิ้นเชิงจากสังคมน์ซึ่งอยู่ในความคิดของมาร์กซ์และเองเกลส์ในตอนแรกในเจตหมายโต้ตอบกันซึ่งไม่ได้เป็น “ตะวันออก” ในดินที่ทิ้ง, หรือไม่ได้มี “อารยธรรม” ในการพัฒนาการ. ใน *Capital* มาร์กซ์ตั้งเลในหลักตรรกของวิวัฒนาการนี้, และหันกลับในบางส่วนไปใกล้กับแนวความคิดอันแรกของเขา, อย่างไรก็ตาม, หลังจากนั้น ทั้งมาร์กซ์และเองเกลส์ได้พัฒนาหัวข้อหลักของกรรมสิทธิ์ของชุมชนหรือเผ่าในที่ดินโดยหมู่บ้านที่พึ่งตนเองได้ ว่าเป็นรากฐานของรัฐเผด็จการแบบมีอำนาจสิทธิขาด (despotic) โดยไม่มีภาระแก้ไขใหญ่ ๆ อะไรเลย

ในวันนี้, สังเกตได้ว่าการอภิปรายร่วมสมัยและการใช้แนวความคิดวิธีการผลิตแบบเอเชียได้มีจุดกลางส่วนใหญ่อยู่ที่บทร่างในปี 1857-8 และบทความต่อเนื่องที่มีอยู่กระจัดกระจายในปี 1875-82, และในการทำเช่นนั้นได้มีแนวโน้มที่จะทำให้แนวโน้มที่จะห่างออกจากจุดศูนย์กลางของแนวความคิดซึ่งปรากฏเป็นครั้งแรกใน *Grundrisse* มีความรุนแรงขึ้น, แนวความคิดในสาระสำคัญ, ได้ถูกนำมาขยายในแนวทางที่แตกต่างกันสองทิศทาง. ในด้านหนึ่งมันได้ถูกเหวี่ยงย้อนกลับไปรวมสังคมน์โบราณในตะวันออกกลางและเมดิเตอร์เรเนียนก่อนยุคคลาสสิก : สุมาเรียน, เมโตะโปเทเมีย, อียิปต์ยุคฟาร์โรว์, ฮิตไทท์, อนาโตเลีย, โมเชเนียนกรีก หรือทรัสคานอิตาลี. การใช้แนวความคิดนี้ยังคงการเน้นในตอนแรกเรื่องรัฐที่มีอำนาจรวมศูนย์, และส่วนใหญ่มีระบบเกษตรพล่งน้ำ, และพุ่งจุดสนใจไปที่ “การเป็นทาสโดยทั่วไป” ในกรณีที่มีการเกณฑ์แรงงานที่ไม่มีอำนาจโดยพลการจากชุมชนบุพกาลในชนบทโดยอำนาจอมาตยาธิปไตยที่อ่อนแอพวกเขา² ในเวลาเดียวกัน, การขยายอันที่สองได้เกิดขึ้นในอีกทิศทาง

2. ตัวอย่างที่ดีที่สุดของแนวโน้มเช่นนี้ได้แก่ การศึกษาโดย *Charles Parrain, Proto-Histoire Mediterraneene et Mode de Production Asiatique, Sur le 'Mode de Production Asiatique'*, หน้า 169-94, ซึ่งกล่าวถึงโครงสร้างสังคมน์ Megalithic, Creto-Mycenaean และ Etruscan; เป็นบทความซึ่งเต็มไปด้วยสิ่งที่น่าสนใจ, ถึงแม้บางแห่งจะเป็นไปไม่ได้ที่จะยอมรับการจัดประเภทหลัก ๆ ของมัน.

หนึ่ง. "วิถีการผลิตแบบเอเชีย" ได้ถูกขยายให้ครอบคลุมการจ้องค้ำกรั้นแรกๆ ของโครงสร้างสังคมแบบเผ่า หรือกึ่งเผ่าในระดับอารยธรรมซึ่งต่ำกว่ายุคก่อนคลาสสิกโบราณมาก: หมู่เกาะโพลินีเซียน, ระบบหัวหน้าเผ่าอาฟริกัน, กลุ่มชุมชนอเมริกัน. การใช้แบบนี้มักจะละทิ้งการเน้นเรื่องงานชลประทานขนาดใหญ่ หรือรัฐที่เป็นเผด็จการ: พวกเขาพุ่งประเด็นสนใจไปที่การยังคงมีอยู่ของความสัมพันธ์แบบเครือญาติ; ทริพิตินโนชนบทของชุมชนและหมู่บ้านที่พึ่งตนเองได้ซึ่งยึดเกาะกันพวกเขา เชื่อว่าการผลิตแบบนี้เป็น "ช่วงเปลี่ยนผ่าน" ระหว่างสังคมที่ไม่มีชนชั้นและสังคมที่มีชนชั้น, ซึ่งยังรักษาลักษณะแก่นแข็งชนชั้นไว้หลายประการ⁸ ผลของแนวโน้มสองประการนี้ได้แก่ การขยายตัว

8. ส่วนใหญ่ของงานเด่น ๆ ในแนวนี้คือ การศึกษาสองชิ้นโดย Maurice Godelier, 'La Notion de "Mode de Production Asiatique" et les Schemas Marxistes d' Evolution des Societes' ใน Sur le 'Mode de Production Asiatique' หน้า 47-100, และ "บทนำ" ขนาดยาวใน Sur Les Societes Pre-Capitalistes : Textes Choisis de Marx Engels Lenine ปารีส, 1970 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หน้า 105-42 เล่มหลังนี้ยังรวมบทวิเคราะห์ที่ละเอียด แม่นยำ และถูกต้องที่สุดเท่าที่มีมาในวิวัฒนาการความคิดของมาร์กซ์และเอนเงิลส์ในปัญหาเกี่ยวกับสังคม "ตะวันออก" (หน้า 13-104) อย่างไรก็ดีตามข้อสรุปที่มีการจัดหมวดหมู่ของงาน Godelier, ยังไม่หนักแน่นพอ. โดยการจ้องวิถีการผลิตแบบเอเชียให้อยู่ในแกนเดียวกับสังคมแบบเผ่าในช่วง

อย่างมโหฬารของขอบเขตของวิถีการผลิตแบบเอเชีย—ถอยกลับไปตามลำดับ ตามวัน เดือน ปี ถึงยุคแรกเริ่มของอารยธรรม, ทางภูมิศาสตร์ขยายออกไปจนถึงขอบที่ไกลที่สุดของการจ้องค้ำกรั้นแบบเผ่า. ผลที่เกิดขึ้นของการปะปนกละกันแบบเหนือประวัติศาสตร์ (suprahistorical) ทำให้หลักการแบบวิทยาศาสตร์ในการจัดประเภทเป็นไปได้ไม่ได้ คำว่า "Asiatism" ซึ่งมีอยู่ทุกหนทุกแห่งจึงไม่ได้เป็นตัวแทนของการปรับปรุงให้ดีขึ้นจาก "feudalism" ซึ่งมีอยู่ทั่วไป: โดยความจริงแล้วมันเป็นคำซึ่งยังแม่นยำน้อยกว่า. มีเอกภาพทางประวัติศาสตร์อะไรบางอย่างระหว่างจีนในราชวงศ์หมิงและไอร์แลนด์ในยุค Megalithic, อียิปต์ในยุคฟาโรห์ และชาวยิว? เห็นได้ชัดว่าโครงสร้างสังคม

ผ่านจากการที่ไม่มีผู้นำมาถึงรูปแบบการจ้องค้ำกรั้นแบบรัฐ, ดังนั้น จึงเลื่อนแนวความคิดทั้งหมดให้ถอยกลับอย่างมากไปสู่ "ยุค" วิวัฒนาการ, เขาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คนข้างจะขัดแย้งกันเองที่จะต้องจบลง โดยแสดงว่าอารยธรรมอันมหาศาลของจีนหรืออินเดียในยุคปัจจุบันตอนต้นเป็น "พิวคัล" อีกครั้ง, ถึงแม้ว่าการแสดงความแตกต่างระหว่างทั้งสองจะคลุมเครืออยู่บ้าง หลักตรรกในวิธีของเขาเป็นตัวกำหนดคำตอบนั้น, ซึ่ง aporia ของมันได้ถูกแสดงไว้ข้างต้นแล้ว, ถึงแม้เขาจะค่อนข้างลำบากใจอย่างเห็นได้ชัดกับมัน: ดู Sur le 'Mode de Production Asiatique', หน้า 90-1; Sur Les Societes Pre-Capitalistes, หน้า 136-7. ถึงแม้จะค่อนข้างขัดเขินอยู่บ้างในกรอบอันไม่เหมาะสมของ "Asiatism" แต่ข้อเสนอทางค้ำกรั้นมานุษยวิทยาของ Godelier ในเรื่องขั้นตอนและรูปแบบการเปลี่ยน

เหล่านี้แตกต่างจากกันมากที่สุดเท่าที่จะจินตนาการ
ได้. สังคมเผ่าเมลาเนเซียนหรือออฟริกัน, ซึ่งมี
เทคนิคการผลิตขั้นมูลฐาน, ประชากรและส่วน
เกินจำนวนน้อย, ไม่มีตัวหนังสือ, อยู่ในชีวิต
ค้ำหนึ่งค่างหากจากอาณาจักร Hochkul-turen
อันยิ่งใหญ่และซับซ้อนของตะวันออกกลางโบราณ.
สังคมเหล่านี้ยังได้แสดงระดับอันแตกต่างกันอย่าง
เห็นได้ชัดของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์จาก
อารยธรรมของตะวันออกปัจจุบันในระยะเวลา ซึ่ง
แยกจากกันโดยการปฏิวัติอันยิ่งใหญ่ทางเทคโนโลยี,
ประชากร, การสงคราม, ศาสนา, และวัฒนธรรม
นับเป็นช่วงพันปี การที่จะผสมผสานรูปแบบและ
ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์อันแตกต่างกันอย่างมหา-
ศาลภายใต้หัวข้ออันเดียวกัน⁴ ก็จะให้ผลของ

แปลงอันแตกต่างกันของ โครงสร้างสังคมแบบเผ่า
ไปสู่โครงสร้างรัฐที่รวมศูนย์ให้ความกระจ่างอย่าง
มาก.

4. รูปแบบของความลับสมมติเห็นชัดที่สุด, แน่นนอน,
ไม่ใช่งานของพวกมาร์กซิสต์ แต่เป็นพวกที่ยึด
ถือแนวความคิดแบบสเปนเซอร์ไม่มากนักชื่อ : K.
Wittfogel, *Oriental Despotism*, New
Haven 1957. งานแสดงแบบพินๆ นี้ (vulgar
charivari) ซึ่งปราศจากเหตุผลทางประวัติศาสตร์
ใดๆ ได้ผสมผสานไว้ในยุคจักรวรรดินิยม, รัสเซีย
ในสมัยซาร์, พวกโซบิโนอริโซนา, จีนสมัยราชวงศ์
ซุง, อาฟริกาตะวันออก Chaggan, อียิปต์สมัย
Mamluk, พวกอินคาในเปรู, อาณาจักรออตโต-
มานเตอร์กิก, และเมโสโปเตเมียแบบสุเมเรียน-
ยังไม่รวมถึงไบแซนติอุม หรือบาบิโลเนีย, เปอร์-
เซีย หรือฮาวายเข้าไว้ด้วยกัน.

การทดลองจนถึงขั้นที่เหลือเชื่อ (reductio ad
absurdum) เช่นเดียวกับที่การขยายการใช้ระบบ
ฟิวคัลด์ไปอย่างไม่มีขอบเขต : ถ้าโครงสร้างเศรษฐกิจ
สังคมที่แตกต่างกันมากมายหลายอัน, ซึ่งมี
ระดับอารยธรรมซึ่งตรงข้ามกันมากเช่นนั้น, ถูก
บีบให้เข้ามาอยู่ในวิถีการผลิตอันเดียวกัน, การ
แบ่งแยกและการเปลี่ยนแปลงหลัก ๆ (พื้นฐาน ?)
ทางประวัติศาสตร์จะต้องมาจากแหล่งอื่น โดยสัน
เชิง, ซึ่งไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับแนวความคิดมาร์ก-
ซิสต์เรื่องวิถีการผลิต. ความคิดที่เพ้อมากเกินไป,
เช่นเดียวกับเงินตรา, มีเพียงแต่จะทำให้ค่าของ
มันลดลงเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม โบอนูญาสำหรับการใช้
Asiatism ในช่วงต่อมา, อาจจะถูกใช้ในมาร์กซ์
เอง เนื่องจากการค่อย ๆ เปลี่ยนการเน้นเรื่องรัฐ
เผด็จการตะวันออกของเขามายังชุมชนหมู่บ้านที่
พึ่งตนเองได้, ซึ่งทำให้เป็นไปไม่ได้ที่จะค้นพบวิถี
การผลิตแบบเดียวกันนอกเอเชียซึ่งเป็นที่ที่เขาสนใจ
ในตอนแรก. เมื่อนำหนักของกาวิเคราะห์
ของเขาถูกย้ายออกมาจากเอกภาพของรัฐอันเป็น
“อุดมคติ” (ideal) มายังรากฐาน “ที่แท้จริง”
ของกรรมสิทธิ์ของชุมชน—เผ่าในหมู่บ้านที่มีความ
เสมอภาคที่อยู่เบื้องล่างมันจึงกลายเป็นธรรมชาติ
อย่างไม่มีรู้สึกตัว ที่จะรวมโครงสร้างสังคมแบบ
เผ่าหรือรัฐโบราณกับระบบเศรษฐกิจชนบทที่ยังคง
เป็นบุพกาลโดยเปรียบเทียบให้อยู่ในกลุ่มประเทศ
เดียวกันเช่นเดียวกันกับอารยธรรมสมัยใหม่ซึ่ง
มาร์กซ์และเอนเกลส์ได้เริ่มต้นขึ้น : มาร์กซ์เอง,
ดังเช่นที่เราได้เห็นแล้ว, เป็นคนแรกที่ทำเช่นนั้น.
ความลับสมมติทางทฤษฎีและงานเรียบเรียงทางประ-
วัติศาสตร์ที่ตามมาให้เห็นอย่างไม่มีผิดพลาดว่า

แนวความคิดเรื่อง “หมู่บ้านที่พึ่งตนเองได้” และระบบ “กรรมสิทธิ์โดยชุมชน” เป็นข้อผิดพลาดเชิงประจักษ์ (empirical) พื้นฐานของทฤษฎีของมาร์กซ์. องค์ประกอบสำคัญของหมู่บ้านที่พึ่งตนเองได้ในแนวความคิดนี้คือ : การรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวของหัตถกรรมครัวเรือนและเกษตรกรรม, การไม่มีการแลกเปลี่ยนสินค้ากับโลกภายนอก, ซึ่งนำไปสู่การโคกเกี่ยวและแยกตัวจากกิจกรรมของรัฐ, กรรมสิทธิ์ร่วมกันที่ดิน, และในบางกรณีการทำกรเพาะปลูกร่วมกัน. มาร์กซ์วางรากฐานของความเชื่อของการเกิดขึ้นซ้ำรอยเป็นวัฏจักร (palingenesis) ของชุมชนชนบทเหล่านี้และระบบกรรมสิทธิ์แบบเสมอภาคของพวกเขาอย่างเต็มที่จากการศึกษากรณีของอินเดียอย่างเดียว, จากรายงานของพวกนักบริหารชาวอังกฤษ หลังจากการมีชัยเหนืออนุทวีปของอังกฤษ. อย่างไรก็ตาม, ตามความจริงแล้วไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ใด ๆ ว่าได้เคยมีระบบกรรมสิทธิ์ของชุมชน ไม่ว่าในสมัย Mughal หรือสมัยหลัง ๆ ในอินเดีย⁵ รายงานของอังกฤษซึ่งมาร์กซ์อ้างอิงเป็นผลของความเข้าใจผิดและการตีความที่ผิดพลาดในอาณานิคม. เช่นเดียวกัน, การเพาะปลูกร่วมกันในหมู่บ้านเป็นเพียงตำนาน : การเพาะปลูกเป็นเรื่องส่วนบุคคลเสนอในช่วงต้นๆ ของสมัยใหม่⁶ หมู่บ้านในอินเดียไม่ได้มีความ

เสมอภาค, ยิ่งไปกว่านั้น, คนยังถูกแบ่งออกเป็นวรรณะอย่างเด่นชัด และถ้าการเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกันมีอยู่จริง มันมักจะเป็นของคนในวรรณะสูง ซึ่งกตัญญูวรรณะที่ต่ำกว่าผู้ทำการเพาะปลูกในที่ดินเหล่านี้ในฐานะผู้เช่า⁷ มาร์กซ์, ในการวิจารณ์ระบบหมู่บ้านในอินเดียครั้งแรกในปี 1853, ได้กล่าวผ่านๆ ว่า “ภายในหมู่บ้านเหล่านี้มีระบบทาสและระบบวรรณะ”; แต่เขาก็เหมือนไม่เคยให้ความสำคัญแก่ “ความไม่บริสุทธิ์” (contaminations) เหล่านี้ซึ่งในย่อหน้าเดียวกันเขาพรรณนาว่าเป็น “อินทรีย์สังคมที่ไม่เป็นภัย.”⁸ หลังจากนั้น เขาไม่ได้สนใจโครงสร้างอันมหัศจรรย์ของระบบอินดู—ซึ่งเป็นกลไกทางสังคมที่สำคัญของการจัดลำดับชั้นในประเทศอินเดีย — อีกเลย. การเสนอเรื่อง “ชุมชนหมู่บ้านที่พึ่งตนเองได้” เหล่านี้ของเขาในเวลาต่อมาเป็นการไร้เคียงสาอย่างแท้จริงข้อข้ออ้างอิงใด ๆ ถึงมัน

ถึงแม้มาร์กซ์จะเชื่อว่าการสืบทอดตำแหน่งผู้นำทางการเมืองตามสายเลือดในหมู่บ้านแบบพ่อเป็นใหญ่ ไม่ว่าจะในอินเดียหรือรัสเซีย, แนววิเคราะห์ทั้งหมดของเขา—ซึ่งปรากฏในจดหมายโต้ตอบกับ Zasluch ในทศวรรษ 1880. ยอมรับความคิดที่จะมีการเปลี่ยนแปลงโดยตรงจากชุมชนหมู่บ้านในรัสเซียไปสู่สังคมนิยม — คือมองว่า

5. ดู *Daniel Thorner*, 'Marx on India and the Asiatic Mode of Production', *Contributions to Indian Sociology*, IX, December, 1966 หน้า 57: เป็นบทความที่เขียนขาดและนำชมเชย.

6. *Thorner*, อังแล้ว, หน้า 57.

7. *Louis Dumont*, 'the "Village Community" from Munro to Maine' หน้า 76-80; *Irfan Habib*, *the Agrarian System of Mughal India (1556-1702)* London 1963, หน้า 119-24.

8. ดูข้างต้น, หน้า 474, 476.

ลักษณะพื้นฐานของชุมชนชนบทที่พึ่งตนเองได้ เป็นระบบเสมอภาคทางเศรษฐกิจแบบบุพกาล. ภาพลวงตานั้นยังคงแปลกประหลาดเมื่อคิดว่า เซเกล ซึ่งเป็นบุคคลซึ่งมาร์กซ์ติดตามอย่างใกล้ชิดที่สุดในเรื่องเกี่ยวกับอินเดีย, ยังตระหนักมากกว่าในเรื่อง ความโหดร้ายอันมีอยู่ทั่วทุกหัวระแหงของความไม่เสมอภาคของระบบวรรณะและการ ชูศรีศรีมากกว่า มาร์กซ์เอง : *The Philosophy of History* มีตอนหนึ่งที่ได้ภาพอย่างชัดเจนในหัวข้อซึ่ง *Grundrisse* และ *Capital* เจียบเลอ⁹ ระบบวรรณะ. โดยจริงแล้ว, ทำให้หมู่บ้านอินเดีย—ทั้งก่อนและหลังยุคของมาร์กซ์—เป็นหนึ่งในจำนวนข้อปฏิเสหที่รุนแรงที่สุดของชุมชนชนบท “ที่ไม่เป็นภัย” หรือความเสมอภาคทางสังคมที่ใดในโลก. ยิ่งไปกว่านั้น หมู่บ้านชนบทในอินเดีย ไม่เคย “แยกออก” จากรัฐที่อยู่เหนือนั้น, หรือ “โคกเคี้ยว” จากการควบคุมของมันในความหมายที่แท้จริงเลย. การยึดครองที่ดินแก่เพียงผู้เดียวของจักรพรรดิใน

Mughal อินเดียถูกสนับสนุนโดยระบบการคลัง ซึ่งรัฐบาลภาษีอย่างหนักจากชาวนามายังรัฐ, ส่วนใหญ่จ่ายเงินสดหรือพืชเศรษฐกิจ ซึ่งในที่สจะ ถูกขายไปอีกครั้งโดยรัฐ, ดังนั้น จึงจำกัดการพึ่งตนเองได้ “ทางเศรษฐกิจ” แม้แต่ในชุมชนชนบทที่ต่ำต้อยที่สุด. ยิ่งไปกว่านั้น ในทางบริหาร, หมู่บ้านในอินเดียมักต้องขึ้นต่อรัฐบาลกลางในการ แยกตั้งหัวหน้หมู่บ้าน¹⁰ ดังนั้น, แทนที่จะเป็นว่าพวกเขา “ไม่สนใจไยดี” การปกครอง Mughal ที่อยู่เหนือพวกเขา ชาวนาอินเดียในที่สุดได้ลุกฮือขึ้นในการก่อการกบฏชาวนาเพื่อต่อต้านผู้กดขี่, และเร่งเร้าให้ระบบปกครอง Mughal พังทลายลงโดยตรง

การพึ่งตนเองได้, ความเสมอภาค, และความโคกเคี้ยวของชุมชนหมู่บ้านในอินเดียจึงเป็นตำนานเสมอมา; ทั้งระบบวรรณะภายในหมู่บ้าน

9. *The Philosophy of History*, หน้า 150-51. เซเกลยืนยันอย่างสงบว่า “ความเสมอภาคในชีวิตของพลเรือนเป็นสิ่งซึ่งเป็นไปได้ยิ่งกว่า” และว่า “หลักการอันนี้ให้เราให้ออมรับว่าสังคมมีอาชีพหลายประเภท, และมีความแตกต่างระหว่างชนชั้น” กระนั้นก็ตาม, เขาก็ไม่สามารถควบคุมความขะเขวข่งค่อระบบวรรณะของอินเดียได้, ระบบที่ “บุคคลอยู่ในชนชั้นโดยกำเนิด, และถูกผูกมัดไปจนตลอดชีวิต, กำลังวังชาที่เป็นตัวคนทั้งหมด ซึ่งทำให้มันปรากฏขึ้นได้จมหายไปสู่ความตาย. มีสายโซ่ตรวนที่ผูกมัดชีวิตซึ่งกำลังจะเจริญเติบโตเอาไว้” (หน้า 152).

10. “กลุ่มคนที่อยู่ข้ามในหมู่บ้านทั่วทั้งประเทศเป็นพันธมิตรกับรัฐ, เป็นผู้มีผลประโยชน์ร่วมกันในการกตัญ. ในทุกหมู่บ้านคนที่อยู่ข้างใต้คือพวกเจ็ดชาติซึ่งถูกบีบให้อยู่เพียงแค่อบของการดำรงชีวิตอยู่ได้. การกตัญชู้ครัดนอกหมู่บ้านกระทำโดยกองทหาร, การกตัญชู้ครัดในหมู่บ้านโดยระบบวรรณะและการควบคุมทางศาสนา.” *Angus Maddison, Economic Growth and Class Structure: India and Pakistan since the Moghuls*, London 1971, หน้า 27. ดูบทความใน *Dumont, “Village Community” from Munro to Maine*, หน้า 74-5, 88; *Habib, The Agrarian System of Mughal, India*, หน้า 328-38.

และรัฐที่อยู่เหนือมันทำให้เป็นจริงไปไม่ได้!
 ความไม่ถูกต้องในเชิงประจักษ์ของจินตนาการ
 ของมาร์กซ์เกี่ยวกับชุมชนหมู่บ้านในอินเดีย, โดย
 จริงแล้ว, อาจจะถูกเอาใจจากความคิดแย้งทางทฤษฎี
 ซึ่งเขาแนะนำเข้ามาในแนวความคิดทั้งหมดของ
 วิธีการผลิตแบบเอเชีย. เนื่องจากการที่จะมีรัฐที่
 รวมศูนย์ที่มีอำนาจ ใต้จะต้องมีการพัฒนาการจัด
 ลำดับชั้น (class stratification) ขึ้นมาก่อน,
 ความหลักเบื้องต้นที่สุดของวัตถุนิยมประวัติศาสตร์,
 ในขณะที่มีการมีกรรมสิทธิ์ของชุมชนในหมู่บ้าน
 แสดงถึงโครงสร้างสังคมก่อนชนชั้นหรือสังคมที่
 ไม่มีชนชั้น. ลักษณะทั้งสองจะผสมกันได้อย่างไร
 เช่นเดียวกัน, การยืนยันในตอนแรกเริ่มของ
 มาร์กซ์และเองเกลส์เกี่ยวกับความสำคัญของงาน
 ชลประทานหลวง—โดยรัฐเผด็จการ เข้ากันไม่ได้
 กับการเน้นในตอนหลังของพวกเขาเกี่ยวกับเรื่อง
 การปกครองตนเองหรือการพึ่งตนเองได้ของชุม
 ชนหมู่บ้าน : เนื่องจากสิ่งแรกหมายถึงการเข้าไป
 ยุ่งเกี่ยวโดยตรงของรัฐมาลงกลางในวัฏจักรการผลิต
 ในท้องถิ่นของหมู่บ้าน—ซึ่งเป็นความตรงกันข้าม

อย่างยิ่งที่สุดของความโดดเด่นและความเป็นอิสระ
 ทางเศรษฐกิจของมัน.¹² การผสมกันของรัฐเผด็จ
 การที่เข้มแข็งและชุมชนหมู่บ้านที่เสมอภาคจึงไม่
 น่าจะเป็นไปได้ในตัวของมันเอง ; ทั้งในทางการ
 เมือง, สังคม, และเศรษฐกิจมันปฏิเสธซึ่งกันและกัน,
 ที่โค่งตาม ซึ่งรัฐแบบรวมศูนย์ที่มีอำนาจเกิดขึ้น,
 ความแตกต่างทางสังคมในระดับที่ก้าวหน้าจะมีขึ้น,
 และมันก็จะเกิดมีสายใยอันซับซ้อนของการกดขี่ขูด
 ขูดและความไม่เสมอภาคไปจนถึงหน่วยการผลิตที่
 ค่าที่สุด, ทฤษฎีเรื่อง “ของชุมชน” หรือ “กรรม
 สิทธิ์ของเผ่า” และ “หมู่บ้านที่พึ่งตนเองได้”,
 ซึ่งได้ทำให้เกิดภาวะการเพื่อของคำว่า วิธีการ
 ผลิตแบบเอเชียในเวลาถัดมา, ไม่สามารถจะรอด
 จากกาพิจารณาอย่างวิจิตรวิเคราะห์ได้. การกำจัด
 มันออกไปได้จะปลงปลง่อยการพิจารณาในหัวข้อ
 เรื่องนี้จากปัญหาอันไม่จริงของโครงสร้างสังคม
 โบราณหรือเผ่า. ดังนั้น เราจึงหันกลับมาয়จุก
 ศูนย์กลางแรกเริ่มของความสนใจของมาร์กซ์ :
 อาณาจักรอันยิ่งใหญ่ของเอเชียในยุคทันสมัยใหม่
 สิ่งนี้ได้แก่เผด็จการตะวันออก, ซึ่งมีลักษณะเด่น

11. โดยจริงแล้ว, อาจกล่าวได้ว่าเนื้อหาที่ถูกต้องใน
 จินตนาการของมาร์กซ์เกี่ยวกับหมู่บ้านในอินเดีย
 เพียงประการเดียวคือ การรวมกันของหัตถกรรม
 และกสิกรรม : แต่ละลักษณะนี้เป็นลักษณะร่วมของ
 ชุมชนหมู่บ้านยุคก่อนอุตสาหกรรมทั่วไปในโลก,
 ไม่ว่าจะมียุติการผลิตแบบใด. มันไม่ได้ให้ความ
 กระจำในลักษณะเฉพาะอันใดของชนบทในเอเชีย
 เลย. ยิ่งไปกว่านั้น, ในอินเดีย, ยังมีการแลกเปลี่ยน
 สินค้าที่มิได้อยู่พอสมควรนอกเขตหมู่บ้าน,
 นอกเหนือไปจากแบบแผนของแรงงานในหมู่บ้าน.

12. Thorner ยังได้ชี้ให้เห็นความขัดแย้งมากขึ้นอีก :
 มาร์กซ์เชื่อว่าความเป็นเจ้าของโดยชุมชนในอินเดีย
 เป็นรูปแบบที่เก่าแก่ที่สุดในโลกของระบบกรรม-
 สิทธิ์ในชนบท, ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นกุญแจ
 สำคัญสำหรับการพัฒนาการของหมู่บ้านประเภทต่อมา,
 และแม้กระนั้นก็ยังยืนยันว่าหมู่บ้านในอินเดียมี
 ลักษณะหยุดนิ่ง และไม่มีการพัฒนาการ, ดังนั้น
 จึงเป็นการกล่าวสิ่งที่ขัดแย้งกันเอง : 'Marx on
 India and the Asiatic Mode of Pro-
 duction,' หน้า 66.

คือ การไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดิน, ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการโต้ตอบทางจดหมายระหว่าง มาร์กซ์และเอนเงิลส์ในปัญหาประวัติศาสตร์เอเชีย ถ้า “ชุมชนหมู่บ้าน” ไล่หายไปภายใต้การพิชิตพิเคราะห์อย่างละเอียดของประวัติศาสตร์นิพนธ์สมัยใหม่ คำพิพากษาอะไรที่มันมีให้สำหรับ “รัฐพลังน้ำ?”

คงจะจำกันได้ว่าลักษณะสำคัญสองประการของรัฐในตะวันออกกลางที่ได้สังเกตไว้โดยเอนเงิลส์และมาร์กซ์คือการไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดินและการมีงานพลังน้ำในขนาดใหญ่ของหลวง. สิ่งหนึ่งเป็นข้อแม้ของอีกสิ่งหนึ่ง : เนื่องจากการสร้างระบบชลประทานขนาดใหญ่ของรัฐ ทำให้อำนาจครอบครองที่ดินการเกษตรแก่เพียงผู้เดียวของพระมหากษัตริย์เป็นไปได้. ความเกี่ยวพันกันของทั้งสองสิ่งนี้เป็นรากฐานของลักษณะอันค่อนข้างหยุดนิ่งของประวัติศาสตร์เอเชีย, เป็นพื้นฐานร่วมกันของจักรวรรดิในตะวันออกทั้งหมดซึ่งปกครองมัน. บัดนี้ถึงเวลาคำถามว่า ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ทำได้ในปัจจุบันยืนยันสมมติฐานอันนี้หรือไม่. คำตอบคือไม่. ในทางตรงกันข้าม, อาจกล่าวได้ว่าปรากฏการณ์สองอันที่มาร์กซ์และเอนเงิลส์คัดเลือกออกมาว่าเป็นกุญแจสำคัญของประวัติศาสตร์เอเชีย, อย่างดูเหมือนจะขัดแย้งกัน, ไม่ได้เป็นตัวแทนของสิ่งที่ไปด้วยกันได้ แต่เป็นทางเลือกในหลักของพัฒนาการ. หลักฐานทางประวัติศาสตร์แสดงอย่างหยาบ ๆ ว่าอาณาจักรอันยิ่งใหญ่ของตะวันออกในยุคต้นของสมัยใหม่ ซึ่งเขาสนใจในตอนแรก, อาณาจักรที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดิน—เตอร์กี เปอร์เซีย และอินเดีย — ไม่เคยมีงานชลประทานหลวงที่สำคัญเลย,

ในขณะที่อาณาจักรซึ่งมีระบบชลประทานหลวงที่สำคัญ—จีน—ในทางกลับกันมีระบบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดิน.¹³ เงื่อนไขสองข้อของการผสมผสานกันตามที่สันนิษฐานโดยมาร์กซ์และเอนเงิลส์แยกจากกันมากกว่ามารวมกัน. ยิ่งไปกว่านั้น, รัสเซีย, ซึ่งเขานำมารวมเข้าแล้วซ้ำอีกเข้ากับตะวันออกทั้งหมด, ในฐานะเป็นตัวอย่างของ “เผด็จการตะวันออก”, ไม่เคยมีระบบชลประทานหลัก ๆ หรือการไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดินเลย¹⁴ ความคล้ายคลึงกัน ซึ่งภาพของรัฐทั้งหมด

13. มีการอภิปรายหลักฐานเรื่องนี้อยู่ในตอนต่อไป (แต่ไม่ได้แปลในบทความนี้—ผู้แปล)

14. ประวัติศาสตร์ของ “ตำแหน่งแห่งที่” อันต่อเนื่องกันของรัสเซียในความกิลทางการเมืองตะวันตกตั้งแต่สมัยเรอแนสซองเป็นหัวข้อสำคัญและน่าสนใจในตัวของมันเอง, ซึ่งไม่มีเนื้อที่หอมมากไปกว่าจะกล่าวถึงอย่างผ่าน ๆ. มาคิเวลลีซึ่งคงมองรัสเซียว่าเป็น คลาสสิก “Scythia” ในยุคโบราณ, “แผ่นดินที่หนาวเย็นและยากจน, ซึ่งมีคนมากกว่าที่ดิน, จนพวกเขาถูกบังคับให้ต้องอพยพออกไป, ความกดดันหลายอย่างผลักดันพวกเขาให้จากไป และไม่มีใครเหลืออยู่เลย”: ดังนั้น มันจึงอยู่นอกเหนือขอบเขตของยุโรป, ซึ่งสำหรับเขาหยุดอยู่แค่เยอรมัน, อังการี และโปแลนด์ ซึ่งเป็นบ่อมปรากฏการณ์ยุโรปจากคนป่า: *Its Principle & Discourse*, หน้า 300. ในอีกด้านหนึ่ง, โบแล็ง, ได้รวม ‘Muscovy’ ไว้ในยุโรป แต่แยกมันว่าเป็นตัวอย่างเพียงอันเดียวของ “ระบอบกษัตริย์แบบเผด็จการ” ในยุโรป. ที่แตกต่างจากรูปแบบการปกครองแบบมีรัฐธรรมนุญของส่วนที่เหลือของ

ที่มาร์กซ์และเองเกิลส์แสดงความเห็นว่าเป็นเอเชีย เป็นภาพลวงตา, ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลของการขาดแคลนข้อมูลของพวกเขา, ในเวลาซึ่งการศึกษาประวัติศาสตร์ตะวันออกเพิ่งจะเริ่มคืบคลานในยุโรป. โดยจริงแล้ว, ไม่มีอะไรน่าประหลาดใจมากไปกว่าการที่เขารับความผิดความประเพณียุโรปเกี่ยวกับเอเชียมาทั้งหมด และนำมาเขียนใหม่ด้วยการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น. ความคิดใหม่หลัก ๆ สองประการ – แ่งละอันได้ถูกคาดการณ์โดยนักเขียนรุ่นก่อน ๆ, ทั้งเช่นที่เราเห็นแล้ว – ซึ่งพวกเขานำเสนอให้แก่ชุมชนหมู่บ้านที่พึ่งตนเองได้และรัฐหลังน้ำ : ทั้งสองสิ่งในทันทีต่างกันได้ด้วยการพิสูจน์แล้วว่าไม่ถูกต้องเชิงวิทยาศาสตร์. ในบางแง่มุม, อาจกล่าวได้ว่ามาร์กซ์และเอง-

ยุโรป, และอาจเปรียบเทียบได้กับแบบแผนของเอเชียและแอฟริกา : แม้ในยุโรป พวกเขาในศรัทธาและมัสโควีปกครองเหนือพลเมือง ซึ่งเรียกว่า Kholopi, ซึ่งก็คือ, ภาษ : *Les Six Livres de La Republique*, หน้า 201. มอเสสคิเออ, ในทางตรงกันข้าม, ในสองศตวรรษต่อมา, สรรเสริญรัฐบาลรัสเซียว่า ได้ตัดขาดจากการเป็นเผด็จการแล้ว : “ดูสิว่ารัฐบาลแห่งมัสโควีใช้ความอดสาหัสเพียงไรที่จะทิ้งระบบเผด็จการไว้เบื้องหลัง ซึ่งเป็นภาระอันยิ่งใหญ่สำหรับรัฐมากไปกว่าสำหรับประชาชนเสียอีก : เขาไม่มีความสงสัยเลยว่ารัสเซียบัดนี้ ได้เป็นส่วนหนึ่งของธรรมเนียมปฏิบัติทางการเมืองของยุโรปแล้ว : “บิเตอร์ที่ 1 ได้พระราชทานขนบธรรมเนียมและมารยาทของยุโรปให้แก่ชาติ ๆ หนึ่งในยุโรป, และในการทำเช่นนั้น, ได้พบความสะดวกสบายที่พระองค์ไม่ได้คาดว่าจะเป็น

เกดส์ได้ถอยไปข้างหลังบรรพบุรุษในประเทศ ความคิดแบบยุโรปเกี่ยวกับเอเชีย. โจนส์ตระหนักในความผันแปรทางการเมืองภายในรัฐในตะวันออก; เซเกลมองบทบาทของระบบวรรณะในอินเดีย ใกล้เคียงว่า; มอเสสคิเออเสนอความสนใจอันแหลมคมกว่าในระบบศาสนาและกฎหมายในเอเชีย. ไม่มีใครในบรรดาผู้ประพันธ์เหล่านี้ซึ่งเปรียบวัดเซียอย่างไม่สนใจโดยกับตะวันออกเช่นมาร์กซ์, และพวกเขาทั้งหมดแสดงความรู้อย่างจริงจังในเรื่องเมืองจีนมากกว่ามาร์กซ์.

ข้อวิจารณ์ของมาร์กซ์เกี่ยวกับเมืองจีนโดยจริงแล้วให้ภาพลางสุดท้ายของข้อจำกัดของความเข้าใจของเขาในประวัติศาสตร์เอเชีย. ถึงแม้จะไม่ได้รวมอยู่ในการอภิปรายหลักๆ ระหว่างมาร์กซ์

ได้พบ” *De L’Esprit des Lois*, I, หน้า 68, 325-6. อย่างแน่นอน, ข้อโต้แย้งเหล่านี้ไม่ได้ปราศจากผลสะท้อนกลับภายในรัสเซียเอง. ในปี 1767, แกรเซอร์นที่ 2 ประกาศอย่างเป็นทางการใน Nakaz อันมีชื่อเสียงของพระองค์ว่า : “รัสเซียเป็นมหาอำนาจในยุโรป”. หลังจากนั้น มันก็คิดที่จริงจังสองสามคน ได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับข้ออ้างนี้. มาร์กซ์และเองเกิลส์, อย่างไรก็ตาม, ชื่นชอบซ้ำทั้งๆ มาจากการเข้ามายุ่งเกี่ยวในการต่อต้านการปฏิวัติในปี 1848, ได้เอ่ยถึง ระบบการปกครองพระเจ้าซาร์ ซ้ำแล้วซ้ำอีกและอย่างถี่ถ้วน ผิดสมัยว่าเป็น “เผด็จการตะวันออก” และรวมอิสระเดียวกับรัสเซียไว้ภายใต้คำประนามอันเดียวกัน แนวโน้มทั่วไปของความเห็นชอบมาร์กซ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และสังคมรัสเซีย, โดยเฉพาะ, มักขาดความสมดุลหรือการควบคุม.

และเฮงเกสต์เกี่ยวกับวิถีการผลิตแบบเอเชีย, ซึ่ง
หมุนวนอยู่รอบๆ อินเดียและโลกของอิสลาม, จีน
ก็ไม่ได้ออกเว้นจากแนวความคิดที่เขาสร้างขึ้น¹⁵
ทั้งมาร์กซ์และเฮงเกสต์ กล่าวถึงจีนอยู่บ่อยๆ ด้วย
ถ้อยคำซึ่งแตกต่างจากการกล่าวถึงลักษณะโดยทั่วไป
ไปของตะวันออก. โดยจริงแล้ว, การพาดพิงของ
พวกเขาไม่ถูกต้องเพียงพอ. “จักรวรรดิแห่งสวรรค์
อันสงบเงียบ” เป็นบ่อมปรากฏใหญ่ของ “ปฏิ-
กิริยาอย่างยิ่ง” และ “อนุรักษนิยมอย่างยิ่ง” ซึ่ง
“ตรงกันข้ามอย่างยิ่งกับยุโรป”, บิ๊คตัวเองอยู่ใน
“ความโศกเกี่ยวกับน้ำเต้านและคล้ายกับตุ๊กตากร
โลกของอารยธรรม”. “ลักษณะกึ่ง-อารยธรรมที่
กำลังสูญพันธุ์” ของ “จักรวรรดิที่เก่าแก่ที่สุดในโลก”
บ่มเพาะ “ความโง่เขลาอย่างสืบสายเลือด” ใน

15. ได้เคยมีการเสนอว่า การยกเว้นจีนของมาร์กซ์
ออกจากการอภิปรายในตอนแรกในปี 1953 เรื่อง
เผด็จการเอเชียอาจเป็นเพราะเขาไม่มีความจริงว่ามี
ระบบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดินในศตวรรษที่ 19
ในจักรวรรดิจีน, ในบทความในปี 1859, มาร์กซ์
ในการอ้างรายงานของอังกฤษซึ่ง, ในบรรดาสิ่ง
อื่นๆ, กล่าวถึงการเป็นเจ้าของ (ownership)
ที่ดินโดยชาวนาในจีน: “การค้ากับจีน” *Marx
on China*, London 1968 หน้า 91; ยังมี
ข้อความใน *Capital* ซึ่งกล่าวเป็นนัยๆ ว่าระบบ
กรรมสิทธิ์ในหมู่บ้านจีนก้าวหน้ามากกว่า กล่าวคือ
เป็นชุมชนน้อยกว่า-ในหมู่บ้านอินเดีย: *Capital*,
III, หน้า 328. อย่างไรก็ตาม, ที่จริงแล้ว, ดัง
เช่นข้อความที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็น, มาร์กซ์
ไม่ได้แสดงความแตกต่างกันอย่างเด่นชัดระหว่าง
จีนและตะวันออก.

หมู่ประชาชน, “และมีชีวิตอยู่แบบพืชผัก (ไม่
เคลื่อนไหว-ผู้แปล) โดยไม่คำนึงถึงกาลเวลา”,
มันเป็น “ตัวแทนของโลกในยุคโบราณ” ซึ่งวาง
แผน “ที่จะหลุดออกจากตนเองโดยภาพลวงตาของ
ความสมบูรณ์แบบของสวรรค์”¹⁶ ในบทความ
สำคัญในปี 1862, มาร์กซ์นำสูตรมาตรฐานของ
เผด็จการตะวันออกและวิถีการผลิตแบบเอเชียมา
ใช้กับจักรวรรดิจีนอีกครั้งหนึ่ง. ในการวิจารณ์
กบฏไท่ผิง, เขายังข้อสังเกตว่าจีน, “ชาติที่ยังมี
ชีวิตนี้” บิ๊คสันสะท้อนไปด้วยการปฏิวัติ, และ
เพิ่มเกิมว่า: “มันมีอะไรแปลกประหลาดในปรากฏ
การณ์อันนี้, เนื่องจากจักรวรรดิตะวันออกแสดง
การไม่เคลื่อนไหวอย่างฉาวในรากฐานทางสังคม
ของมัน, และการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่งใน
ตัวบุคคลและเผ่า ซึ่งยึดครองอำนาจในโครงสร้าง
ส่วนบนทางการเมือง”¹⁷ ผลสืบเนื่องทางวิชาการ
ของแนวความคิดนี้เห็น ได้ชัดอย่างน่าตกใจในคำ
ตัดสินของมาร์กซ์เกี่ยวกับกบฏไท่ผิง—ซึ่งเป็นการ
ลุกฮือที่ใหญ่ที่สุดในโลกของมวลชนที่ถูกขูดรีดและ
กดขี่ในศตวรรษที่ 19. เนื่องจากมาร์กซ์, อย่างค
เหมือนจะขัดแย้งกัน, แสดงความเป็นศัตรูและความ
รุนแรงอย่างมากต่อพวกกบฏไท่ผิง, ผู้ซึ่งเขาพรรณ
าน่าว่า: “พวกเขายังเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจมากกว่า
สำหรับประชาชนโดยทั่วไปมากกว่าพวกผู้ปกครอง

16. *Marx-Engels, On Colonialism*, หน้า
13-16, 111, 188

17. ‘Chinesisches,’ *Werke*, Bd.15, หน้า 514.
บทความนี้ไม่ได้รวมอยู่ในบทรวมภาษาอังกฤษเรื่อง
Marx on China, และเป็นบทความที่ต่อมา
จากนั้น.

เก่า ปลายทางของพวกเขาดูเหมือนจะเป็นไม่มากไปกว่าจะคัดค้านการหยุดนิ่งแบบอนุรักษนิยมด้วยการปกครองแบบทำลายอันวิปริตและน่ารังเกียจในรูปแบบ, เป็นการฆ่าตายล้างโดยปราศจากแก่นกลางที่ใหม่หรือสร้างสรรค์ใด ๆ เลย”¹⁸ โดยการวิพากษ์วิจารณ์จาก “องค์กรประกอบของพวกเขา, คนรอกทาน และพวกอันธพาล”, ซึ่งได้รับ “ใบอนุญาตให้กระทำการอันเหี้ยมหยามต่าง ๆ เท่าที่จะนึกได้ต่อผู้หญิงและเด็ก”, พวกไท่ผิง, “หลังจากสิบปีของกิจกรรมจอมปลอมที่มีเสียงดังได้ทำลายทุก ๆ สิ่ง และไม่ไ้สร้างอะไรขึ้นมาเลย”¹⁹ คำเหล่านี้, ซึ่งรับมาโดยไม่ไ้มีการพินิจพิจารณา, จากรายงานของกงศุลอังกฤษ, แสดงให้เห็นชัดกว่าอะไรทั้งสิ้นถึงช่องว่างของความไม่เข้าใจซึ่งแยกมาร์กซ์ออกจากความเป็นจริงในสังคมจีน. ในทางปฏิบัติ, ไม่ว่ามาร์กซ์หรือเอนเกลส์ดูเหมือนไม่มีความสามารถที่จะศึกษาหรือคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์จีนได้เพียงพอ : ความสนใจของพวกเขาอยู่ที่อื่น.

ดังนั้นความพยายามในยุคปัจจุบันที่จะสร้างทฤษฎี “วิธีการผลิตแบบเอเชีย” ที่พัฒนาแล้วจากมรดกที่อยู่อย่างกระจัดกระจายจากมาร์กซ์และ

18. *Werke*, Bd. 15, หน้า 514. โดยจริงแล้ว กบฏไท่ผิง “อาماج๋วของสวรรค์” มีแผนการแบบขุโตะเบิ่นกว้างๆ, ในลักษณะของความเสมอภาค.

19. *Werke*, Bd. 15, หน้า 816 พวกคนที่เคร่งครัดในหลักธรรมจรธา, คนที่มีการบังคับตัวเอง และมีวินัยก็มีอยู่ในบรรดาสมาชิกของกบฏไท่ผิงด้วย.

เอนเกลส์—ไม่ว่าจะในแนวทางของ “ชุมชน-เผ่า” หรือ “พลังนำ-เผด็จการ”—จึงถูกนำไปผิดทาง. พวกเขาประเมินค่าทั้งน้ำหนักของปัญหาที่มาร์กซ์และเอนเกลส์ยอมรับ, และความเปราะบางของการนำแนวคิดไปประยุกต์ใช้ ท่าเกินไป. “วิธีการผลิตแบบเอเชีย” ถึงแม้จะคัดค้านานเรื่องชนบทของมัน ยังคงผจญกับจุดอ่อนภายในของการที่ทำหน้าที่เป็นเพียงการจัดประเภทส่วนที่เหลือ (residual) ของการพัฒนาที่ไม่ใช่แบบยุโรป²⁰

20. Ernest Mandel เน้นอย่างถูกต้องว่าหน้าที่อันแรกเริ่มและแท้จริงของมาร์กซ์และเอนเกลส์ คือการพยายามที่จะอธิบาย “พัฒนาการแบบพิเศษของตะวันออกเมื่อเปรียบเทียบกับตะวันตกและยุโรปในเมดิเตอร์เรเนียน”: *The Formation of the Economic Thoughts of Karl Marx*, London 1971, หน้า 128. หนังสือเล่มนี้บรรจุคำวิพากษ์วิจารณ์อันเข้าอกเข้าใจที่สุดของแนวความคิด “เผ่า-ชุมชน” แบบมาร์กซิสต์ในวิธีการผลิตแบบเอเชีย, หน้า 124-32. อย่างไรก็ตาม มันมีจุดอ่อนจากความเชื่อมั่นอันไม่สมควรในเรื่อง “พลังนำ”. Mandel คำหิ Godelier และคนอื่น ๆ อย่างยุติธรรม, ว่า “ได้ค่อย ๆ ลดลักษณะของวิธีการผลิตแบบเอเชีย” ลงไปจนเหลือเพียงการมองการปรากฏขึ้นเป็นครั้งแรกทุก ๆ อันของรัฐและของชนชั้นปกครองในสังคมซึ่งยังมีรากฐานอยู่ในชุมชนหมู่บ้าน”, และเน้นอย่างถูกต้องว่า “ในงานเขียนของมาร์กซ์และเอนเกลส์, ความคิดเรื่องวิธีการผลิตแบบเอเชีย เกี่ยวกันไม่เพียงแต่กับสังคม “บุพกาล” ของอินเดียหรือจีน, ซึ่งสูญหายไปในระดับหนึ่งอดีต, แต่กับสังคมอินเดีย

และคั้งนั้นจึงเป็นการผสมผสานลักษณะที่พบใน
โครงสร้างสังคมที่ต่างกัน ให้เข้าไปอยู่ในรูปแบบ
แรกเริ่มเกี่ยวกับอันกลุมเครือ. การบิ่คเบือนที่เห็น
ชัดและชัดแจ้่งที่สุดที่เกิดจากวิธีเช่นนั้นคือ การ
เสนอลักษณะของ “การหยุดนิ่ง” ให้แก่สังคม
เอเชียช้แล้วช้่อีก. โดยจริงแล้ว, การไม่มีพลัง
ขับเคลื่อนแบบพืดลัดอย่างทะวันตกในจักรวรรดิ
ทางตะวันออกใหญ่ ๆ ไม่ได้หมายความว่า การ
พัฒนาของมันจะเป็นการหยุดนิ่งหรือเป็นวัฏจักร.

และจีนในลักษณะที่เป็นอยู่ขณะท่นิยมอุตสาหกรรม
กรมยุโรปได้เผชิญหน้ากับมันในศตวรรษที่สิบ
แปด, ก่อนการยึดครอง (อินเดีย) หรือการแทรก
ซึมอย่างมาก (จีน) เข้าสู่ประเทศเหล่านี้โดยทุน
นิยม” – สังคมซึ่ง “ไม่ได้เป็น ‘บุทกาล’ ใน
ความหมายที่ว่ามันไม่มีชนชั้นทางสังคมที่เห็นได้
ชัด”: หน้า 125, 127, 129, แต่เขามองไม่เห็น

การเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ และความก้าวหน้าได้
มีอยู่ในประวัติศาสตร์เอเชียสมัยใหม่ในยุคกัน ๆ,
ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ก่อให้เกิดทุนนิยม. ความไม่รู้โดย
เปรียบเทียบนี้ก่อให้เกิดภาพลวงตาของ “การหยุด
นิ่ง” และลักษณะที่ “เหมือนกัน” ของจักรวรรดิ
ตะวันออก, โทยที่จริงแล้วความหลากหลาย และ
พัฒนาการในปัจจุบันของมัน คือตัวที่ทำให้นัก
ประวัติศาสตร์สนใจ.

ขอบเขตซึ่งมาร์กซ์เองเป็นแหล่งของความสับสน
นี้. ในการเสนออีกครั้ง, ในอีกด้านหนึ่ง, ถึงความ
สำคัญของลักษณะเด่นของหน้าที่ของพลังน้ำซึ่ง
กระทำโดยรัฐ ซึ่งมีการพัฒนาอย่างสูง – จนกระทั่ง
ใหญ่โตเกินไป – สำหรับวิถีการผลิตแบบเอเชีย,
Mandel ไม่ได้ตระหนักพอเพียงถึงความเปราะ
บางในข้อเท็จจริงของมัน.

ขอเชิญติดตามอ่านและสมัครเป็นสมาชิก

วารสาร

เศรษฐศาสตร์

ธรรมศาสตร์

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์

บรรณาธิการ

อัตราค่าสมาชิกเพียงปีละ 120 บาท (นักศึกษาปีละ 100 บาท)/4 ฉบับ

ติดต่อสมัครได้ที่ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
และอย่าลืมหาซื้อ ฉบับปีที่ 3 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนมิถุนายน 2528

ว่าด้วย “นโยบายการเงินและการคลังของประเทศไทย”

ฉบับปีที่ 3 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนกันยายน 2528

ว่าด้วย “แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทย”